

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
**на тему: “Організація та методика обліку, контролю та аналізу
безготівкових розрахунків в системі управління підприємством”**

Виконала: студентка групи ООст(з)-21

спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Дідоха Вероніка Василівна

Керівник: асист. Банашкевич Т.П.

Рецензент:

Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	6
1.1 Сутність та значення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством	6
1.2 Нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків.....	12
1.3 Основні принципи та порядок відображення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством	16
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ТОВ “КАРЛІТ”	24
2.1 Організація облікового процесу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства.....	24
2.2 Методичні аспекти обліку безготівкових розрахунків підприємства	30
2.3 Методика проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві	36
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ У ТОВ “КАРЛІТ”	42
3.1 Організація економічного аналізу безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві	42
3.2 Економічний аналіз безготівкових розрахунків та оцінка фінансового стану підприємства.....	48
3.3 Шляхи покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства.....	54
ВИСНОВОК.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	Error! Bookmark not defined.

ВСТУП

Актуальність теми визначається необхідністю організації та вибору оптимальної форми грошового обліку для забезпечення стабільного надходження капіталу, необхідного для оптимізації виробничих процесів, ефективного використання ресурсів та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

В сучасних умовах економічного розвитку питання організації та ефективного управління фінансовими потоками на підприємствах набуває особливої актуальності. Одним із ключових аспектів управління є безготівкові розрахунки, які відіграють значну роль у щоденній діяльності підприємств різних галузей.

У контексті фінансової кризи, що призводить до дестабілізації ринку та фінансового стану підприємств, зниження платоспроможності та порушення платіжної дисципліни, стає важливим вдосконалення системи безготівкових розрахунків та оптимізації грошових потоків з метою збереження фінансової стабільності та ефективного управління бізнесом. Отже, розглянуті аспекти підкреслюють актуальність обраної теми для дослідження.

Мета та завдання дослідження. Основною метою даного дослідження є формулювання практичних рекомендацій з покращення систем обліку, управління та аналізу безготівкових розрахунків для приватних підприємств. Основними завдання написання кваліфікаційної роботи є:

- дослідити сутність та значення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством;
- сформулювати нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків;
- визначити основні принципи та порядок відображення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством;
- вивчити організацію облікового процесу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства;

- дослідити методичні аспекти безготівкових розрахунків підприємства;
- визначити методику проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві;
- охарактеризувати організацію економічного аналізу безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві;
- провести економічний аналіз безготівкових розрахунків та оцінка ефективності їх використання;
- розробити шляхи покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства.

Предметом даного дослідження є організаційні аспекти та методика обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків на підприємстві.

Об’єктом дослідження стане ТОВ “Карліт”, що надасть можливість детально проаналізувати процеси обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків на даному підприємстві.

Методи дослідження. У цій роботі застосовано науково-комплексний підхід, що ґрунтується на системному методі. Для досягнення поставлених цілей використовувалися наукові та аналітичні методи, які включають статистичний аналіз, порівняльне та кластерний підходи. Окрім цього, була використана методика організації обліку та контролю суб’єктів господарювання безготівкових розрахунків. Важливим елементом дослідження став графічний підхід, який був використаний для візуалізації отриманих результатів та їх аналізу.

Практичне значення. Прикладне значення отриманих результатів полягає в глибокому узагальненні та аналізі основної науково-методичної літератури з обраної теми дослідження. На цій основі були розроблені конкретні рекомендації щодо вдосконалення облікового відображення безготівкових платежів та оптимізації руху грошових коштів на підприємстві. Ці рекомендації враховують сучасні тенденції та вимоги управління фінансовими потоками, що робить їх актуальними та корисними для практичного застосування в управлінській діяльності підприємства.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг становить 70 сторінок, які ілюстровані 9 таблицями та 13 рисунками, а також включає окремі додатки. Список використаних джерел містить 43 назви літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1 Сутність та значення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством

Сучасна реальність економічної діяльності підприємств наочно демонструє необхідність ефективного управління фінансовими ресурсами для забезпечення стабільності діяльності. Гроші є конкретною формою фінансових ресурсів компанії і визначають її поточну платоспроможність, ліквідність активів і фінансову стабільність.

У ринковій економіці будь-які ресурси та результати праці стають товаром, отримують грошову оцінку і обмінюються за допомогою грошей. Гроші охоплюють усі етапи суспільного виробництва і функціонують в системі обігу доходів та продуктів суспільства. У контексті ринкової економіки всі ресурси та продукти праці перетворюються на товари, підкріплені грошовою вартістю і можливістю купівлі та продажу.

За словами вченого Г. Ширенбека, “організація ринкових систем, незважаючи на різницю в деталях (яка, очевидно, виявляється в передових західноєвропейських країнах), в першу чергу є методом управління, ґрунтованим на використанні ринкових систем. Крім того, у його наукових працях “гроші” він характеризує їх як основний чинник, що забезпечує організований поділ праці, з ринком як сполучною ланкою” [1, с. 224].

Згідно з висловлюванням М.О. Вовк, “гроші, насправді, є однією з небагатьох основних складових людської цивілізації, які мають пряме значення для суспільства всіх його членів” [2, с. 831].

Питання обліку готівки на підприємствах завжди привертало увагу дослідників. Зокрема, Є.М. Сорокіна зауважує, що “для забезпечення

фінансової стійкості підприємства частина фінансових активів повинна зберігатися у грошовій формі та мати високу ліквідність” [3, с. 47].

Згідно з Національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1, “грошові ресурси включають у себе готівку, кошти на банківських рахунках і депозити, які можуть бути доступні для використання” [4].

Методологія аналізу природи грошей та їх ролі дозволяє розглядати гроші з різних поглядів: як засіб вимірювання вартості, як засіб обігу та платежів, і як засіб збереження вартості. Функція грошей як міри вартості полягає в тому, щоб вони відображали вартість всіх товарів і служили загальними еквівалентами вартості. Функція грошей як міри вартості полягає в тому, щоб вони відображали вартість всіх товарів і служили узагальненими еквівалентами вартості. Це дозволяє порівнювати витрати та результати.

Друга функція грошей – їх роль як засобу платежу. На підприємствах гроші використовуються для розрахунків при закупівлі необхідної сировини і матеріалів, оплаті отриманих послуг, сплаті обов'язкових платежів, таких як податки, а також виплаті заробітної плати працівникам.

На наш погляд, ключовим критерієм класифікації грошових коштів є їх форми існування, а саме готівкова та безготівкова.

Грошовий розрахунок можна визначити як процес, під час якого підприємство здійснює оплату за придбані або надані товари, продукти, роботи та послуги, а також за операції, що не безпосередньо пов'язані з реалізацією активів. Важко уявити економіку без системи фінансових відносин між фірмами. Одиниці взаємодіють з іншими фірмами як постачальниками при закупівлі товарів та продукції, а також з покупцями при продажу ТМЦ. Крім того, у відносинах можуть брати участь банки та інші юридичні та фізичні особи.

Згідно з Інструкцією про безготівкові розрахунки у національній валюті України, “безготівкові розрахунки – це процес передачі певної суми коштів з рахунку платника на рахунок одержувача без використання готівки. Цей процес включає переказ грошових коштів, які раніше були внесені у банк у готівковій

формі, на рахунок одержувача за дорученням, що надіслане компанією або фізичною особою з банківської каси” [5].

Таблиця 1.1

Трактування поняття безготівкові розрахунки різними джерелами

Джерело	Визначення сутності
А. Г. Загородній [6, с. 97]	Безготівкові розрахунки представляють собою фінансові трансакції, що відбуваються без використання готівки, або, іншими словами, це розрахунки, які здійснюються в безготівковій сфері.
В. Сопко [7, с. 273]	Безготівковий розрахунок – це процес передачі фіксованої суми коштів з рахунку платника на рахунок одержувача або переказ грошових коштів, які раніше були внесені готівкою в касу банку, виконаний банком від імені підприємства або фізичної особи на рахунок одержувача.
Н. С. Краснокутська [8, с. 105]	Безготівкові операції – це переміщення грошей через банківські рахунки до моменту, коли вони не виходять з банківської системи.
С. Міщенко [9, с. 58]	Безготівкові розрахунки – це процес розрахунків, який здійснюється шляхом обігу паперових документів, передачі магнітних файлів, магнітних зчитувань та електронних повідомлень, без використання готівки.
В. М. Олійничук [10, с. 311]	Безготівкові розрахунки – це фінансові трансакції, які проводяться без використання готівки, або, іншими словами, це розрахунки, які здійснюються в безготівковій сфері.
Г. І. Філіна [11, с. 73]	Безготівковий розрахунок – це система грошових трансакцій, які проводяться без використання готівки. Це включає переказ певної суми грошей з рахунку платника на рахунок одержувача або вирішення взаємних фінансових зобов'язань між суб'єктами господарювання та органами державної влади.

Дослідження вказують на те, що багато фінансистів сприймають поняття “розрахунок” і “платіж” як взаємозамінні. Зокрема, Г. О. Партин розглядає “безготівковий розрахунок” як форму платежу, при якій кошти знімаються з рахунка платника і зараховуються на рахунок одержувача [12, с. 213]. В. С. Сухарський також погоджується із твердженням, що “безготівковий розрахунок – це розрахунок, який включає перерахування коштів з рахунка

платника на рахунок одержувача шляхом взаємного розрахунку претензій” [13, с. 452].

Особливо багато вчених розрізняють комерційні та некомерційні грошові розрахунки згідно з їхнім економічним змістом. Некомерційні розрахунки - це операції, що пов'язані з грошовими зобов'язаннями перед податковими органами, такими як надходження до бюджету, податок на додану вартість, акцизний податок, платежі до державного цільового фонду та інші небюджетні та бюджетні платежі [14, с. 82].

Здійснивши оцінку вищевикладених суджень, можна зробити висновок, що безготівковий розрахунок – це процес, під час якого банк переносить кошти з рахунку підприємства на рахунок одержувача за придбану товар чи послугу. Акумуляція та підтримка безготівкових розрахунків у банківській системі може мати позитивний вплив на вітчизняну економіку, оскільки тимчасові резерви на банківських рахунках можна ефективно використовувати для надання підприємствам банківських кредитів у різних секторах економіки. Позитивні аспекти безготівкових розрахунків для підприємств подані на рисунку 1.1.

Рис. 1.1. Позитивний ефект від впровадження безготівкових розрахунків підприємства

Безготівковий розрахунок може бути здійснений двома способами: інкасаційний, який передбачає доставку оплати за продукцію або товари, а також акредитивний, який використовується для оплати до відвантаження продукції.

Розглядаючи характер безготівкових розрахунків, важливо розглянути термін “форма розрахунків”. Проте, нормативні акти, такі як Закон України “Про платіжні послуги”, не надають чіткого визначення цього терміну. Зазначено лише певні форми розрахунків, такі як “акредитиви, переказні векселі, векселі за гарантійними зобов'язаннями, чеки” [15]. Зауважте, що в економічній літературі також відсутнє чітке визначення терміну “форма розрахунків”. За словами Є. Бублика, у формі рахунків-фактур “частка грошових зобов'язань з різною структурою документів, обігом документів, часом і місцем розрахунку еквівалентна платіжним гарантіям” [16, с. 40].

Безготівкові операції можуть бути виконані двома основними методами оплати: перерахування грошей на рахунок та зняття грошей з рахунку. Терміни “готівка” та “грошовий потік” мають відмінні значення.

У наукових дослідженнях вчені висловлюють значний інтерес до природи грошових потоків. За визначенням Бланка І. А., грошовий потік – це “грошові доходи і витрати, що виникають упродовж певного періоду часу внаслідок економічної діяльності та пов'язані з факторами часу” [17, с. 65].

Р. А. Слав'юк вважає, що грошовий потік є складовою частиною грошових розрахунків підприємства, тим самим зменшуючи його значення як окремого поняття [18, с. 256].

О.І. Кононенко розглядає грошовий потік як інструмент для оцінки гнучкості компанії та способу вирівнювання її можливостей з потенційними потребами ” [19, с. 46].

В. В. Бочаров визначає грошовий потік як рух грошових коштів, спрямований до нуля, оскільки негативний результат у одній сфері діяльності підприємства має бути компенсований позитивним результатом у іншій сфері [20, с. 84].

За Ю.М. Дьяковою, термін "готівка" визначається як вартість короткострокових основних засобів, тоді як "грошовий потік" розглядається як різниця між грошовими надходженнями та витратами фірми протягом певного періоду, що є результатом готівкових операцій та її господарської діяльності [21, с. 55].

Загалом, термін "грошовий потік" визначає економічну динаміку, яка проявляється у постійному надходженні та витраті готівкових коштів. Концепція грошового потоку представляє собою динамічний показник, який відображає постійний грошовий рух внаслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності бізнес-одиниці.

Враховуючи важливість класифікації грошових потоків для бухгалтерської організації та задоволення інформаційних потреб користувачів облікової інформації при формуванні звітів, вчені підкреслюють, що така класифікація є необхідною для створення звітів про переказ готівки. Цей підхід відповідає вимогам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

І. А. Бланк запропонував найбільш детальну класифікацію грошових потоків, враховуючи 12 класифікаційних функцій. Проте ця класифікація в основному не знаходить широкого застосування, і багато експертів вважають за краще використання класифікації грошових потоків за видами діяльності, розрізняючи інвестиційні, операційні та фінансові потоки.

Грошові платежі, включаючи натуральні форми виплат, і грошові потоки, що можуть виникати в результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, а також їхні суми, які формуються під час господарської діяльності, є підтвердженими та прийнятними на ринку. Це включає суми коштів, перерахованих на рахунки господарської діяльності, і приріст коштів, отриманих від реалізації товарів (продукції, послуг). Кошти, отримані внаслідок фінансової діяльності, представляють собою загальну суму, яку підприємство отримує від фінансових ринків. Фінансування може бути здійснене різними методами, такими як випуск акцій та облігацій, запозичення або випуск цінних паперів. Грошова маса, отримана внаслідок інвестиційної

діяльності, відображається як фактичний ефект зростання грошей порівняно з сумами, спрямованими на інвестиційні проекти. З іншого боку, вона також визначає грошову масу, що залишається внаслідок завершення та вилучення інвестиційних проектів.

Безготівкові розрахунки становлять значущий компонент фінансових взаємодій у бізнесі та мають стратегічне значення для ухвалення рішень в сфері управління. Грошовий потік компанії є ключовим фактором для її стійкості та динамічного розвитку. Залишок грошових коштів вказує на фінансову здатність підприємства здійснювати свою діяльність і є необхідною умовою для його успішного існування.

1.2 Нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків

Обов'язковий бухгалтерський облік та складання фінансової звітності є вимогою для всіх юридичних осіб, незалежно від їхньої організаційної структури та форми власності. Ці процеси регулюються державою з метою встановлення єдиної системи правил для обліку та відображення результатів господарської діяльності в фінансовій звітності. Правила бухгалтерського обліку та законодавчий контроль відіграють надзвичайно важливу роль у системі інформаційного забезпечення учасників економічних відносин. З урахуванням виступу українських компаній на міжнародному ринку капіталу, Україна вживає заходів для впровадження європейського законодавства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності на внутрішньому ринку.

Отже, за думкою експертів, необхідно негайно проводити реформу бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні з метою вдосконалення, яке враховує тенденції глобального розвитку та вимагає сучасного управління економікою країни. Чітка структура обліку та звітності визначається як важлива вимога для ефективного управління бізнесом, що передбачає точну та своєчасну фінансову звітність щодо господарських

операцій, включаючи касову звітність в рамках системи бухгалтерського обліку та управління грошовими потоками підприємства.

Система правил бухгалтерського обліку безготівкових розрахунків в Україні визначається Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [22]. Ця система враховує як національні, так і міжнародні положення та стандарти, які надають методичні рекомендації та інструкції з облікових, юридичних, організаційних та методологічних аспектів (рис. 1.2).

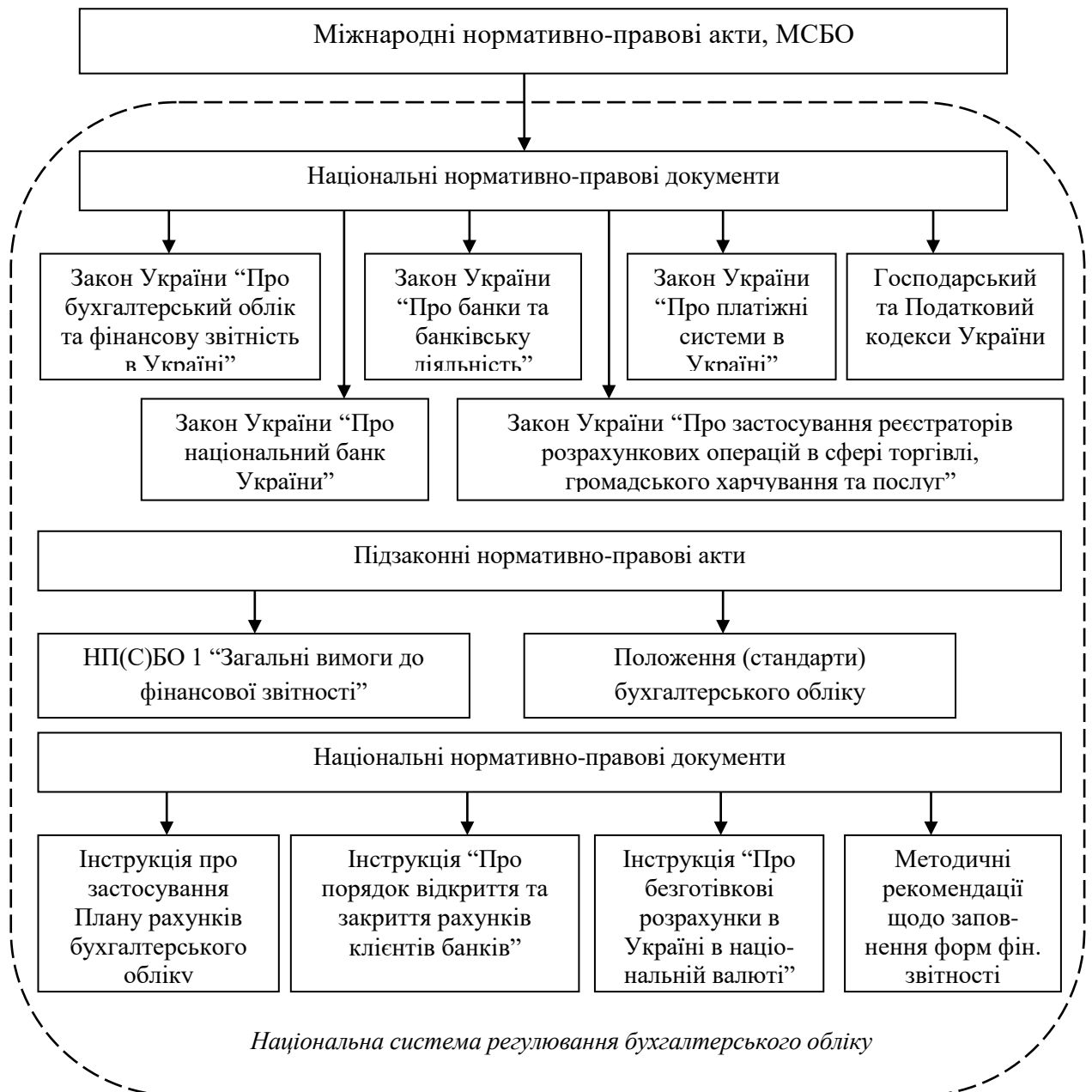

Рис. 1.2 Система нормативно-правового регулювання безготівкових розрахунків

Відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність”, всі підприємства, товариства, організації та установи, незалежно від їх організаційно-правової форми та сфери діяльності, мають можливість зберігати грошові кошти на різних видах поточних рахунків [23]. Цей закон встановлює правила та порядок відкриття рахунків для підприємств, організацій, установ усіх форм власності, а також для фізичних осіб, які є суб'єктами підприємницької діяльності. Важливо зазначити, що цей закон регламентує взаємодію банків із своїми клієнтами, встановлюючи вимоги щодо ідентифікації клієнтів, які відкривають рахунки та мають право діяти від імені цих клієнтів.

Податковий кодекс України належить до нормативних актів, які визначають взаємовідносини у сфері оподаткування, зокрема, встановлює повний перелік податків і зборів, їх регламентацію, а також визначає платників податків і зборів, їх права та обов'язки, аспекти контролю. Податковий кодекс надає повноваження та обов'язки органів влади, посадових осіб податкової адміністрації, а також передбачає відповідальність за порушення податкового законодавства [24].

Господарський кодекс України встановлює основні принципи та умови здійснення підприємницької діяльності в країні. Крім того, він регулює відносини, що виникають у процесі організаційно-господарської діяльності між підприємствами, а також між цими підприємствами та іншими учасниками господарських відносин [25].

Закон України “Про платіжні послуги” визначає круг суб'єктів, які мають право відкривати рахунки, та встановлює установу, яка регламентує порядок відкриття банківських рахунків [15].

Закон України “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” визначає юридичні засади використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та надання послуг [26].

Основним юридичним актом, що стосується використання банківських рахунків, є Положення “Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків”. Цей документ визначає:

- правила відкриття та закриття поточних рахунків, накопичувальних рахунків (вкладів) і блок-рахунків клієнтів банків. Це включає окремий розділ, який регулює банківські послуги від імені українських банків та філій іноземних банків;

- порядок відкриття та закриття кореспондентських рахунків банків (вітчизняних та іноземних) та філій іноземних банків;

- можливість ведення рахунків для індивідуальних клієнтів, які відкриті відповідно до законодавства України [27].

Після введення Постанови НБУ від 25 жовтня 2017 року № 106 стало легше відкривати банківські рахунки. Тепер клієнти можуть укласти банківські угоди та договори зберігання у електронному форматі. Основний метод включає участь у публічній оферті для підписання угоди та розміщення її в будь-якому доступному для клієнтів місці або на офіційному веб-сайті банку. Електронні угоди обов'язково повинні містити електронний цифровий підпис замовника або його представника [28].

Згідно з Постановою № 22, банк надає своїм клієнтам послуги платіжно-касового обслуговування на підставі відповідних договорів та внутрішніх правил безготівкових розрахунків. Починаючи з 1 січня 2021 року, вказана політика буде змінена відповідно до постанови Правління Національного банку України від 24 квітня 2020 року № 56.

План рахунків бухгалтерського обліку активів, власного капіталу, зобов'язань і господарської діяльності компанії визначає перелік рахунків, які використовуються для групування подій фінансово-господарської діяльності та взаємодії з кореспондуючими рахунками в бухгалтерському обліку.

Інструкція з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, власного капіталу, зобов'язань та операцій для підприємств і

організації визначає завдання та порядок обліку активів, власного капіталу, зобов'язань та операцій у документах бухгалтерського обліку. Сюди включаються відомості про наявність подій і фактів фінансово-господарської діяльності, які відображені у бухгалтерському обліку підприємств, організацій та інших юридичних осіб.

Ця інструкція застосовується до незалежних осіб (за винятком банків, фінансових органів та корпорацій, що складають фінансову звітність за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку) незалежно від форми власності, організаційно-правової форми та виду діяльності. При цьому філії, відділення та інші структурні підрозділи відокремлюються як самостійні балансові одиниці юридичних осіб [29].

Таким чином, нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в Україні визначається рядом законодавчих актів та нормативних документів, спрямованих на забезпечення порядку та ефективності фінансових операцій. Зокрема, велике значення має "Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність", який визначає основні принципи ведення бухгалтерського обліку та норми, що регулюють розрахункові операції. Крім того, важливе значення мають постанови та інструкції Національного банку України, які стосуються порядку відкриття та ведення банківських рахунків, використання реєстраторів розрахункових операцій, а також вимог до платіжних систем та електронних грошей.

1.3 Основні принципи та порядок відображення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством

Підприємства, які використовують безготівковий розрахунок, повинні дотримуватися певних принципів, які гарантують обґрунтованість фінансових взаємовідносин між учасниками ринкової економіки. Принципи організації безготівкових розрахунків представляють собою основні правила, які визначають конкретний економічний зміст порядку та форми фінансових

транзакцій. Безготівковий розрахунок у широкому розумінні є “економічно і фінансово обумовленим порядком проведення грошових операцій між постачальником (продавцем) і платником (покупцем)”, який визначається “конкретними умовами виконання господарськими суб’єктами своїх фінансових зобов’язань один перед одним” [30, с. 77].

Щільно визначений метод безготівкового розрахунку визначає процедуру перерахування коштів на рахунок платника. У сучасних безготівкових платіжних системах підприємства в основному користуються двома способами оплати:

1. Переказ коштів з банківського рахунку одержувача.
2. Взаєморозрахунок між платниками та одержувачами готівки.

Обидва ці види платежів спрямовані на виконання корпоративних та особистих фінансових зобов’язань. Динамічні зміни, характерні для ринкової економіки, впливають на вимоги до організації безготівкових розрахунків і призводять до виникнення нових принципів. Після вивчення експертних джерел з даної теми, можна зробити узагальнення результатів дослідження та визначити наступні принципи організації безготівкових розрахунків (рис. 1.3).

Один із ключових принципів організації безготівкових розрахунків - це своєчасне надходження коштів за надану продукцію, товари або послуги кожною структурною одиницею, що сприяє прискоренню оборотності оборотних коштів підприємства. Банківські установи можуть рекомендувати лише один метод оплати, враховуючи сферу діяльності компанії та специфічні умови, які можуть виникнути під час обробки. Важливо відзначити, що законом визначені ситуації беззаперечних вимог. Якщо у компанії відкрито кілька рахунків, вона повинна призначити один з них основним, на якому чітко фіксуються та списуються борги.

Безготівковий розрахунок охоплює операції між:

– підприємствами, організаціями та установами різних форм власності, які управляють своїми фінансами через фінансові установи;

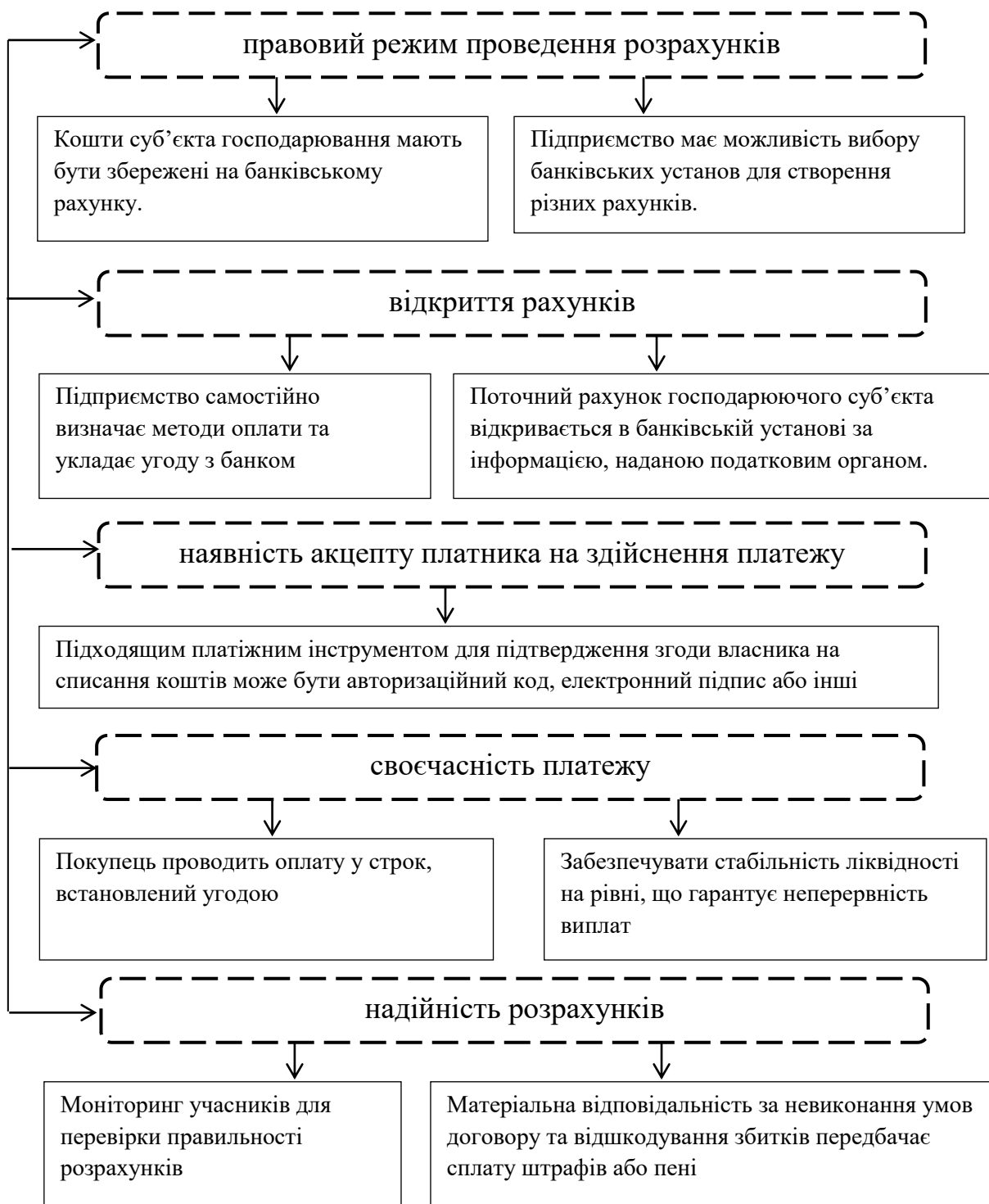

Рис.1.3. Принципи здійснення безготівкових розрахунків

- юридичними особами та фінансовими установами у зв'язку з наданням та погашенням кредитів;
- юридичними особами та підприємствами, пов'язаними з отриманням заробітної плати та обігом цінних паперів;

– фізичними та юридичними особами, а також Державним казначейством, щодо виконання обов'язкових платежів, таких як податки та збори.

Безготівкові фінансові посередники – це банки, які надають послуги корпоративним клієнтам. Обслуговуючий банк – це фінансовий інститут, в якому у підприємств, організацій та власників будь-яких форм власності, а також фізичних та юридичних осіб відкриті рахунки. У цьому банку всі фінансові транзакції здійснюються на підставі укладеного договору та відповідають вимогам, передбаченим Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Підприємство має можливість відкрити рахунок для зберігання коштів та проведення фінансових операцій у межах своєї господарської діяльності в будь-якому банку в Україні за власним вибором та за згодою цього банку. Різновиди банківських рахунків подані на рисунку 1.4.

1. Депозитний рахунок, відкритий банком для клієнта на підставі угоди про зберігання коштів, які клієнт передав у відомче управління, при умові, що клієнт сплачує визначену частку (відсоток) доходу за певний період часу, відповідно до умов угоди.

2. Поточний рахунок – це рахунок, який банк відкриває для клієнта за його завданням на підставі угоди про зберігання грошових коштів та проведення розрахунково-касових операцій, використання платіжних засобів відповідно до умов угоди та законодавчих норм України.

3. Рахунок умовного зберігання – це рахунок, який банк відкриває для клієнта відповідно до угоди, з метою внесення коштів на певну особу (бенефіціара) та подальшого перерахування цих коштів на рахунок, який призначений для передачі коштів клієнтам. Зазначені кошти відшкодовуються за погодженою причині, визначеній в угоді [31, с. 60].

Банківські установи відкривають поточні та депозитні рахунки в національній та іноземній валютах для всіх компаній, незалежно від форми власності, згідно з інструкцією щодо процедур відкриття та закриття рахунків.

Ці рахунки призначені для зберігання та оплати, і вони доступні як для клієнтів банку, так і для агентських рахунків резидентів [27].

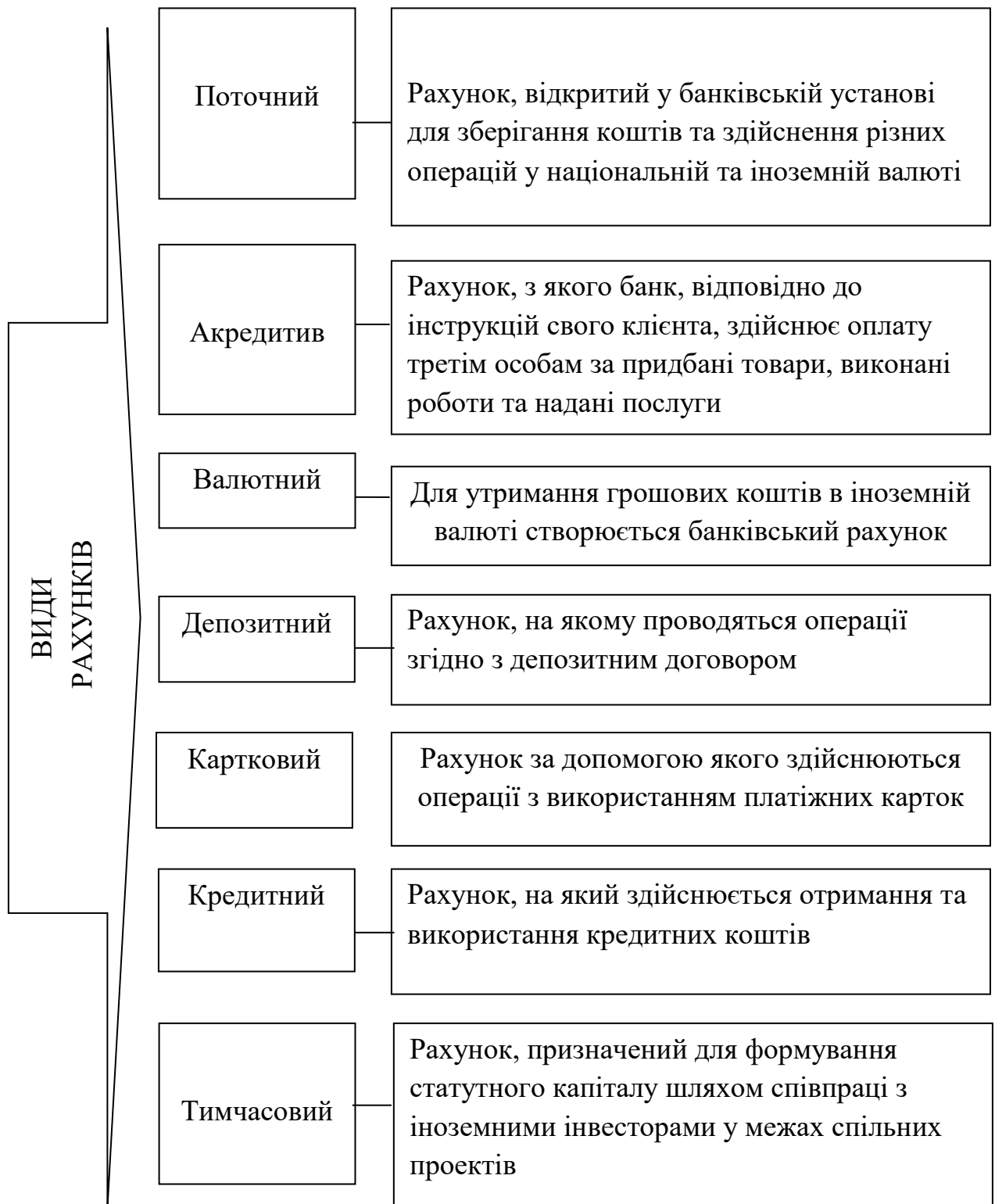

Рис. 1.4 Види банківських рахунків

Підприємства можуть відкривати будь-яку кількість рахунків на свій розсуд у відповідності з умовами угоди з банком. Документи, представлені клієнтом для відкриття рахунку, повинні бути дійсними на момент їх подання та містити відповідну та достовірну інформацію. У письмовому договорі про банківський рахунок, укладеному між клієнтом і банком, дата відкриття поточного рахунку клієнта вважається тією, яка зазначена в розділі “Відмітки банку”.

Особи, що відкривають розрахунковий рахунок від імені юридичної особи, повинні виконати наступні кроки:

- надати свій паспорт або інше ідентифікаційне документ;
- пред'явити документи, які підтверджують їхнє право на представництво та повноваження від імені зазначеної юридичної особи.

Для відкриття розрахункового рахунку юридична особа має подати наступні документи:

- заява, підписана представником або уповноваженою особою компанії, та копії відповідних реєстраційних документів, засвідчені нотаріусом. Це може бути непотрібним, якщо правочин юридичної особи опубліковано на порталі послуг;
- копія свідоцтва про реєстрацію юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України, засвідчена установою, що видала свідоцтво, нотаріусом або уповноваженим банком;
- копія документа, що підтверджує взяття юридичної особи на облік в органах державної податкової служби, засвідчена відповідним органом або нотаріусом, або ліцензованим банком;
- картка із зразком підпису особи, яка має рахунок і має право підписувати бухгалтерські документи відповідно до законів України або установчих документів юридичної особи [20, с. 77].

При відкритті поточного рахунку в банку, компанія, якій присвоюється номер, отримує особистий рахунок. Починаючи з 5 серпня 2019 року, банки

відкриватимуть рахунки лише за міжнародною специфікацією IBAN (міжнародний номер банківського рахунку), який складається з 29 символів.

Банківські установи мають зобов'язання сповіщати податковий орган за місцезнаходженням власника рахунку про відкриття, закриття або зміну номера рахунку протягом трьох робочих днів з дати події (включаючи саму дату). Умови закриття рахунків визначаються в інструкції “Порядок відкриття та закриття рахунків клієнтів у вітчизняних та іноземних банках і банках-кореспондентах” і представлені на рисунку 1.5.

Таким чином, в сучасних умовах функціонування підприємств безготівкові розрахунки визначають не лише зручність, але й ефективність фінансових операцій. Порядок організації безготівкових розрахунків на підприємстві є ключовим елементом його фінансової діяльності. Цей порядок регламентується не лише внутрішніми правилами підприємства, але й відповідно до загальних принципів, які визначають ефективність та надійність розрахунків.

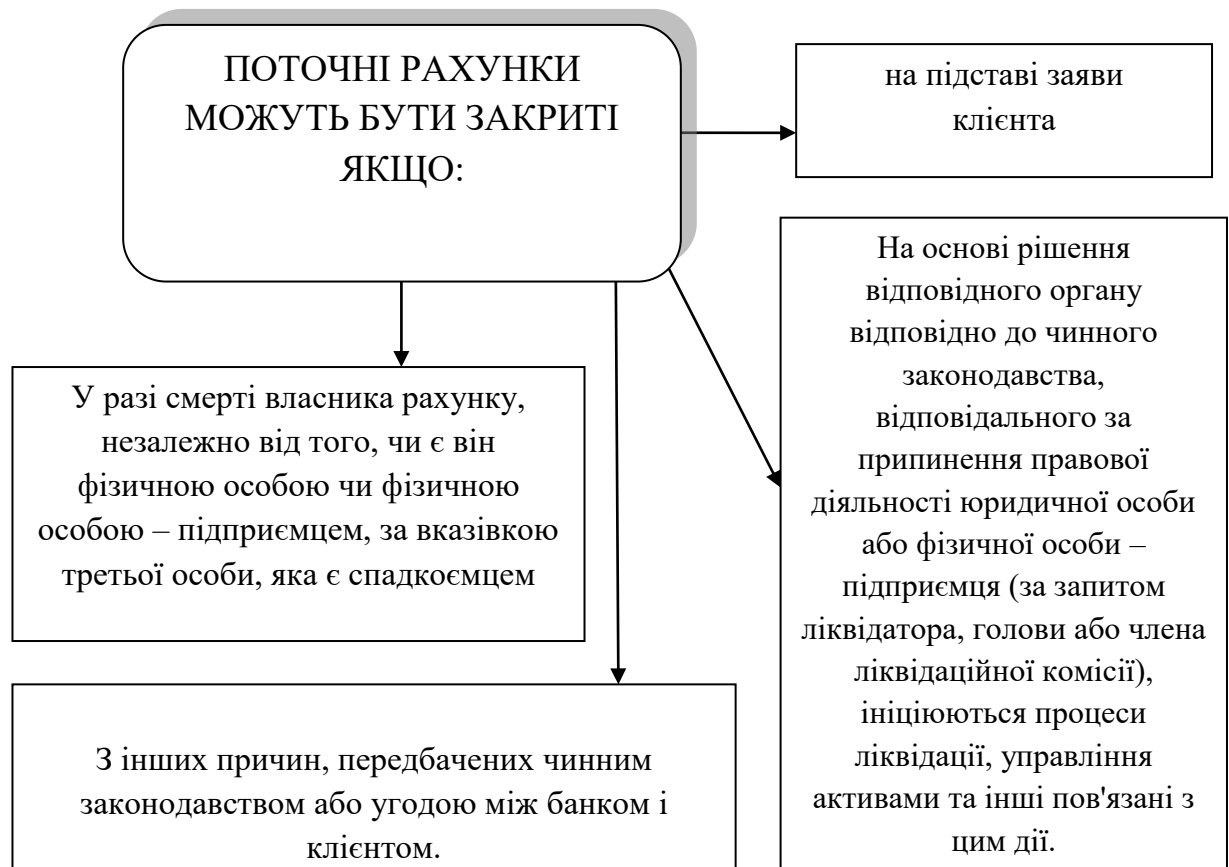

Рис. 1.5 Причини закриття банківського рахунку

Основні принципи організації безготівкових розрахунків включають прозорість, швидкість та безпеку операцій. Прозорість полягає в чіткості та доступності інформації про фінансові транзакції для всіх зацікавлених сторін. Швидкість розрахунків важлива для уникнення затримок та оптимізації фінансових процесів. Забезпечення безпеки передбачає впровадження заходів для захисту від несанкціонованого доступу та максимізації захисту фінансових ресурсів підприємства. Ці принципи сприяють ефективній фінансовій діяльності підприємства та впливають на його конкурентоспроможність на ринку.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ТОВ “КАРЛІТ”

2.1 Організація облікового процесу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства

Обліковий процес безготівкових розрахунків є невід'ємною складовою функціонування будь-якого сучасного підприємства. Безготівкові розрахунки відіграють ключову роль у цьому господарському процесі, враховуючи сучасні технологічні можливості та вимоги ринку. Їх організація передбачає впровадження ефективних систем обліку, контролю та звітності, що забезпечують безперервність фінансових операцій і відповідність законодавчим вимогам.

Структурування процесу безготівкових розрахунків передбачає ретельне планування і координацію дій різних підрозділів підприємства, таких як фінансовий відділ, бухгалтерія, технічна підтримка тощо. Застосування сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікового процесу дозволяє підприємству забезпечити точність, швидкість та безпеку фінансових трансакцій, що сприяє підвищенню ефективності його діяльності та конкурентоспроможності на ринку.

Дослідження безготівкових розрахунків проводилося на прикладі господарської діяльності ТОВ “Карліт”. Підприємство надає послуги по працевлаштуванню. Основним видом розрахунків є безготівкові. Організація облікового процесу безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві є ключовим елементом забезпечення його фінансової стабільності та ефективності. Цей процес охоплює широкий спектр дій, від виявлення потреби в платежах до виконання фактичних трансакцій та належної документації. Для успішної організації обліку безготівкових розрахунків підприємство має розробити чіткі процедури, використовувати відповідні програмні засоби та забезпечити належний контроль за кожним етапом операції.

Ключовими аспектами організації облікового процесу є встановлення внутрішніх стандартів та процедур, навчання персоналу щодо їх виконання, застосування сучасних інформаційних систем для автоматизації операцій та забезпечення безпеки даних. Підприємство також повинно враховувати вимоги законодавства та міжнародних стандартів у сфері фінансової звітності та платежів. Ефективна організація облікового процесу безготівкових розрахунків допомагає підприємству забезпечити точність та достовірність фінансової інформації, що є ключовим фактором для успішного управління та прийняття рішень [32, с. 68].

Для реєстрації господарських операцій, активів, зобов'язань та капіталу використовується журнально-ордерна форма обліку. Операції фіксуються в облікових регістрах у відповідний звітний період, коли вони відбулися.

Згідно з наказом про облікову політику на ТОВ “Карліт” здійснюється бухгалтерський, податковий і статистичний облік, а також складається фінансова звітність. Основними завданнями бухгалтерського обліку на підприємстві є обробка первинної документації для кожної господарської операції, своєчасне формування звітності та надання керівництву інформації про результати фінансово-господарської діяльності.

Операції з безготівковими розрахунками у ТОВ “Карліт” регулюються згідно з інструкцією “Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті”. Ця інструкція визначає правила використання або паперових, чи електронних платіжних операцій.

Банк проводить безготівкові розрахунки на основі спеціальних документів, таких як платіжна інструкція або вимога про перерахування коштів з рахунку платника на рахунок одержувача. Ці документи включають у себе різноманітні форми, такі як платіжні інструкції, вимоги-доручення, платіжні чеки, акредитиви, виписка банку, платіжні картки й інші спеціальні платіжні інструменти (табл. 2.1).

Зазначимо, що починаючи з 13 січня 2020 року відповідно до постанови Національного банку України №118, рахунок відправника або одержувача

електронних платіжних документів ідентифікується виключно за міжнародним номером банківського рахунку (IBAN). Крім того, постановою №127 НБУ затверджено нову форму платіжного доручення, яка включає запит на “код банку”.

Таблиця 2.1

**Типи розрахункових документів під час проведення
безготівкових операцій у ТОВ “Карліт”**

№	Тип документу	Характеристика
1	Платіжна інструкція	Документ, що містить інформацію про оплату з рахунку платника на рахунок одержувача. Він використовується для переказу коштів між рахунками у банку або між різними банками.
2	Вимога-доручення	Схожий на платіжну інструкцію документ, але використовується для стягнення платежів від платника.
3	Лист-нагадування	Документ, який надсилається платнику для нагадування про несплачені рахунки.
4	Акредитив	Документ, за допомогою якого банк підтверджує готовність оплатити відправника товарів або послуг на користь одержувача після виконання умов угоди.
5	Платіжний чек	Документ, який надає право одержувачу отримати від банку або виписувача встановлену суму грошей.
6	Платіжна картка	Електронний або пластиковий засіб, який дає можливість безготівкових платежів через банкомати або термінали.
7	Виписка банку	Документ, який містить інформацію про всі фінансові трансакції, що відбулися на рахунку клієнта за певний період часу.

Платіжна інструкція – це документ або форма, що містить інформацію про платіжну трансакцію. Вона зазвичай містить дані про відправника, одержувача, суму платежу, дату оплати та іншу необхідну інформацію для виконання операції. Платіжна інструкція може бути використана для різних видів платежів, включаючи безготівкові перекази, оплату рахунків, виплати зарплати та інші фінансові трансакції. Цей документ служить як основа для

банків або інших фінансових установ для виконання платежу згідно з вказаними у ньому умовами.

Платіжна інструкція, яке виписується платником, має бути подане до контролюючого банку протягом 10 календарних днів після його складання. Контролюючий банк прийматиме це доручення до виконання за умови, що вказана сума не перевищує залишку коштів на рахунку платника. У випадку, якщо коштів на рахунку недостатньо, банк може надати можливість укладення овердрафту за умови наявності угоди між банком і платником. Це дозволяє банкам надавати короткострокові кредити для здійснення поточних платежів [27].

У випадку, якщо товари, продукція або послуги не відповідають умовам договору, платник має право відмовитися від повного або часткового виконання платіжної інструкції та повідомити постачальника про це згідно з умовами договору, укладеного між ними. Якщо між банком і клієнтом досягнуто відповідної угоди, банк може списати кошти з рахунку клієнта без видачі платіжного доручення та передати їх до фінансової установи. При цьому, у платіжному документі має бути відображена інформація про платіж банку платника, включаючи найменування та номер рахунку платника, а також дату узгодження між банком і клієнтом.

Банк одержувача має отримати запит на платіж протягом 10 календарних днів з моменту подання, а банк платника – протягом 30 календарних днів з того ж самого моменту. При цьому банк платника прийматиме та виконуватиме платіжну інструкцію незалежно від залишку та доступного балансу на рахунку платника. У разі невиплати суми відправникові коштів повертається.

Виписка банку – це документ, який містить інформацію про фінансові транзакції, що відбулися на банківському рахунку за певний період часу. Цей документ може бути представлений у паперовому або електронному форматі і зазвичай містить інформацію про внески, виписки, перекази, оплати, зняття грошей та інші фінансові операції, які здійснювалися на рахунку. Виписка банку дозволяє власникові рахунку відстежувати рух коштів, перевіряти стан

рахунку, а також використовується для аналізу фінансової діяльності та складання звітності.

Чеки призначені виключно для безготівкових переказів з рахунку емітента на рахунок одержувача і не можуть використовуватись для оплати готівкою. Підприємства не можуть приймати готівку як альтернативу чекам, і ми також не приймаємо готівку для зміни суми чека.

Для оплати чека чекодавці мають підготувати кошти на окремому рахунку, що називається “розрахунковий чек”, і подати до банку платіжну інструкцію для переказу коштів. Чекова книжка виділяється на суму, яка не перевищує залишок на рахунку чекодавця, і платежі здійснюються відповідно до призначення коштів, наприклад, для виплати заробітної плати або вирішення фінансових потреб. Чекові книжки залишаються дійсними протягом одного року, а чеки, виписані на ім'я фізичних осіб, дійсні протягом трьох місяців з моменту видачі. Кожна чекова книжка зберігається в банку.

Акредитив являється фінансовим інструментом, який використовується в міжнародній торгівлі для забезпечення виконання угоди між постачальником і покупцем. В основному, акредитив є гарантією платежу, яку надає банк покупця на користь постачальника. Він діє за такою схемою: покупець (замовник) звертається до свого банку із запитом на відкриття акредитиву на користь постачальника (бенефіціара). Банк покупця видає акредитив, в якому зобов'язується здійснити платіж по вказаній сумі відповідно до умов угоди після отримання від постачальника документів, що підтверджують виконання умов угоди, таких як накладна, товарний чек тощо. Після цього акредитив надсилається постачальнику через його банк [33, с. 190].

Важливою перевагою акредитиву є те, що він забезпечує безпеку для обох сторін у трансакції. Покупець має гарантію того, що платитиме лише після отримання товарів або послуг у відповідному обсязі та якості, тоді як постачальник може бути впевнений у тому, що отримає платіж за свої товари або послуги. Акредитив також дозволяє покупцеві відкласти платіж до моменту

отримання товару, що може бути важливим для оптимізації оборотних коштів та покращення фінансової ліквідності.

ТОВ “Карліт” використовує для організації безготівкових розрахунків додаток Приват24 для бізнесу (рис. 2.1), що дозволяє зручно та ефективно керувати фінансами компанії через мобільний телефон або комп’ютер. Даний додаток надає можливість здійснювати широкий спектр фінансових операцій, включаючи переказ коштів, оплату рахунків, контроль за рухом грошей на рахунках та інші. Використання Приват24 для бізнесу спрощує процес управління фінансами компанії та забезпечує швидкий доступ до необхідної інформації з будь-якої точки світу.

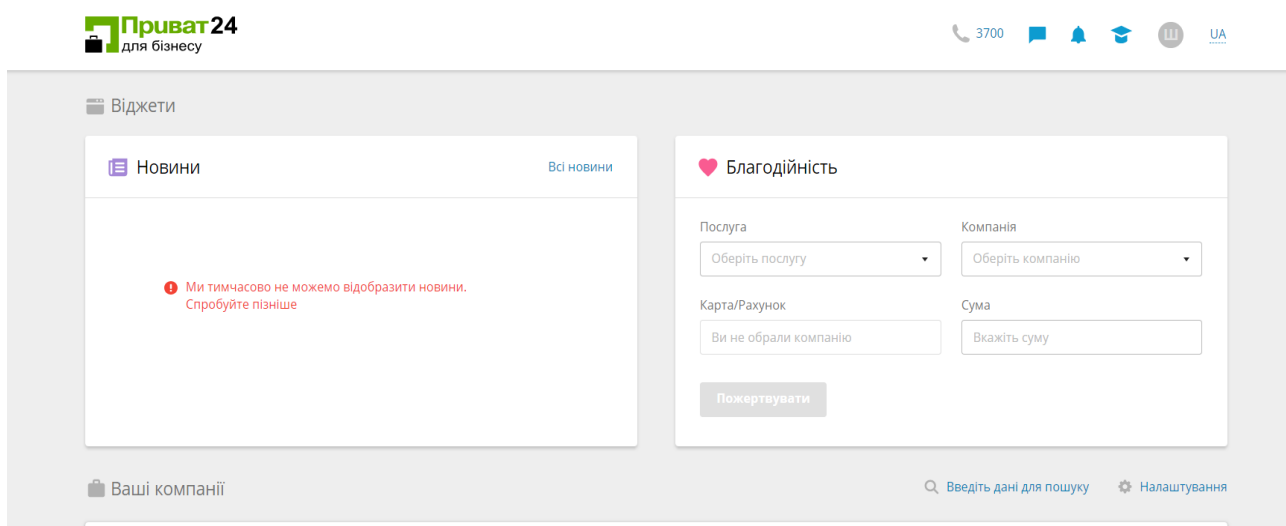

Рис. 2.1 Організація безготівкових розрахунків ТОВ “Карліт” у Приват 24 для бізнесу

У контексті організації облікового процесу безготівкових розрахунків на досліджуваному підприємстві виявлено ряд ключових аспектів, що визначають ефективність та надійність фінансових операцій. Ретельне планування та впровадження внутрішніх процедур та контрольних механізмів є важливим етапом для забезпечення точності та достовірності обліку. Окрім того, важливою є налагоджена співпраця з банками та іншими фінансовими

установами для забезпечення безперервного проведення фінансових операцій та підтримки ліквідності підприємства.

Головним фактором у процесі організації обліку безготівкових розрахунків є необхідність постійного моніторингу та аналізу фінансових потоків. Це дозволяє вчасно виявляти можливі проблеми та ризики, що можуть виникнути в процесі здійснення розрахунків, та реагувати на них адекватними заходами. Такий підхід сприяє підвищенню фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасного ринкового середовища.

2.2 Методичні аспекти обліку безготівкових розрахунків підприємства

У сучасних умовах глобалізації та розвитку фінансових технологій, безготівкові розрахунки стають важливим елементом функціонування будь-якого підприємства. Організація обліку цих розрахунків є необхідною складовою управління фінансами та забезпечення фінансової стабільності. Методичні аспекти обліку безготівкових розрахунків стають предметом уваги для фахівців у галузі обліку, фінансів та аудиту, оскільки вони визначають точність та надійність фінансової звітності підприємства [34, с. 58].

Проведення обліку безготівкових розрахунків передбачає не лише реєстрацію фінансових операцій, але й розробку ефективних систем контролю та аналізу, що дозволяють уникнути помилок та ризиків у фінансовій діяльності підприємства. У цьому контексті важливо розглядати як практичні аспекти ведення обліку безготівкових операцій, так і теоретичні основи, що лягають в основу розробки методології обліку та аналізу фінансових потоків.

Основними завданнями обліку безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” є:

- своєчасне проведення операцій безготівкового розрахунку відповідно до вимог нормативно-правового поля, що регулює цю сферу обліку;

- правильне та своєчасне оформлення документації щодо безготівкових розрахунків підприємства;
- точне виконання розрахунків з дебіторами, стягнення заборгованості та регулярна інвентаризація дебіторської заборгованості;
- контроль за використанням грошових коштів.

Для реєстрації операцій на рахунках у банку ТОВ “Карліт” використовує рахунок 31 “Рахунки в банках”. Цей рахунок відкривається підприємствами, які мають самостійний баланс і проводять розрахункові операції через банк. На дебеті рахунку фіксується прихід коштів, що призводить до збільшення його балансу, тоді як за кредитом реєструється витрата коштів, що призводить до його зменшення.

Для проведення аналітичного обліку наявності та руху грошових коштів на рахунках у банку використовуються виписки банку та розрахункові документи, які надаються разом із ними. Ці документи підтверджують проведення операцій з зарахування та списання грошових коштів і можуть включати такі елементи, як платіжні доручення, платіжні вимоги та інші. Аналіз цих даних дозволяє виявляти та відстежувати рух коштів на рахунках, а також здійснювати контроль за фінансовими операціями підприємства [35, с. 69].

Схема зображення облікових операцій на рахунку в банку ТОВ “Карліт” відображена на рис. 2.1.

Аналітичний облік забезпечує можливість щоденного визначення залишків грошових коштів на рахунках у банках та відображає їх рух протягом певного періоду. Синтетичний облік операцій на банківських рахунках здійснюється на рахунку 31 “Рахунки в банках”. Дебетові записи на рахунку 31 відображають надходження (збільшення) грошових коштів, тоді як кредитові записи вказують на їх використання (списання). Загальний облік операцій у національній валюті на поточному рахунку відображається в журналі 1, розділі III за кредитом рахунку 31 та у відомості 1.2, розділі IV.

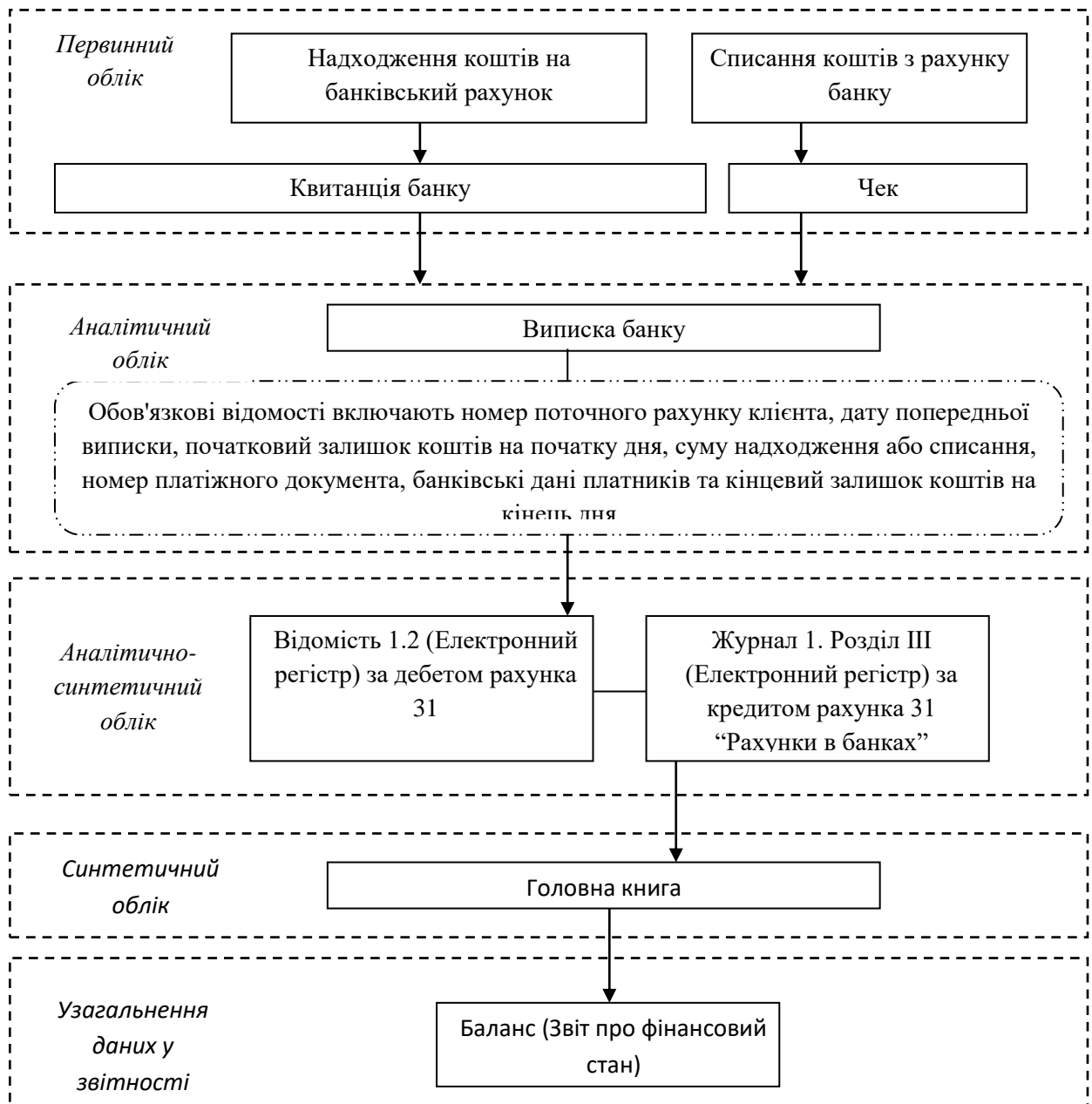

Рис. 2.1.Схема зображення облікових операцій на рахунку в банку ТОВ "Карліт"

Бухгалтерська служба ТОВ "Карліт" відображає розрахунки чеками наступним чином: відкриття чекової книжки на суму перерахованих коштів відображається кореспонденцією між рахунками: дебет 313 "Інші рахунки в банку в національній валюті" і кредит 311 "Поточний рахунок в національній валюті".

Суми, отримані на лімітованих чекових книжках в банку, списуються по мірі оплати виданих підприємством чеків, тобто у сумах, які банк витрачає на погашення пред'явлених йому чеків згідно з банківською випискою. При цьому формується проводка: Дт 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками", Кт 313 "Інші рахунки в банку в національній валюті".

Рух коштів за чековими книжками, виданими працівникам підприємства для розрахунків з постачальниками-кредиторами, обліковується на рахунках 63 "Розрахунки з постачальниками і підрядниками" або 685 "Розрахунки з іншими кредиторами", і за аналітичним рахунком "Підзвітні особи за виданими їм чековими книжками" до рахунку 372 "Розрахунки з підзвітними особами".

Видача чекової книжки підзвітній особі фіксується за допомогою проводок: Кт 685 і Дт 372. Після того, як підзвітні особи складають звіт, рахунок 372 зараховується на кореспондуючому рахунку 685 на суму використаних чеків. Таким чином, сальдо по рахункам 372 і 685 мають бути однаковими, і вони повинні збігатися з сумою залишку чеків у підзвітних осіб. Різниця між зазначеними сальдо та сальдо по рахунку 313 показує суму за використані, але ще не сплачені банком чеки.

Дані про операції на рахунках у банку структуруються у Журналі № 1 (за кредитом рахунку 31) та Відомості № 1.2 (за дебетом рахунку 31), а також, у разі використання комп'ютерної системи обліку, в електронних реєстрах.

Операції на рахунку 31 "Рахунки в банках" відображаються на основі перевірених виписок банку та доданих до них грошових документів. Виписка банку представляє собою документ, що банк надає підприємству і відображає рух грошових коштів на поточному рахунку.

Виписки банку виступають як реєстри аналітичного обліку та становлять основу для бухгалтерських записів на поточному рахунку. Подання первинних документів до банку та їх прийняття банком не є достатньою підставою для обліку господарських операцій, поки вони не будуть відображені у виписці.

Господарські операції, які здійснює ТОВ "Карліт", разом із відповідними кореспондуючими рахунками, подаються у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Кореспонденції рахунків обліку безготівкових операцій
в ТОВ “Карліт”**

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дт	Кт
Здійснено розрахунки із постачальниками.	63	31
Покупці здійснили оплату за отриману продукцію раніше	31	36
Постачальники повернули аванси, які не були використані	31	63
Дебітор здійснив погашення довгострокової заборгованості за поточним рахунком підприємства	31	18
Повернуто передоплату покупцям	36	31
Погашена заборгованість перед бюджетом.	64	31
Перераховано ЄСВ	65	31
Заробітна плата була перерахована на особисті рахунки працівників	66	31
Отримано довгострокову позику банку на поточний рахунок	31	50
Отримано короткострокову позику від банку	31	60
Погашено довгострокову позику банку	50	31
Повернуто банку короткострокові позики	60	31
Здійснено погашення довгострокових зобов'язань перед різними кредиторами	55	31
Безоплатно отримано безготівкові кошти	31	42

Результати дослідження організації обліку безготівкових розрахунків дозволяють узагальнити процес обробки банківських виписок у формі рис. 2.2.

Якщо в банківських виписках виявлені операції, які були помилково проведені на рахунку 31 “Рахунки в банках”, вони відображаються відповідно по дебету або кредиту цього рахунку в кореспонденції з рахунком 374 “Розрахунки за претензіями”. Помилки, що були допущені в операціях рахунку 31 “Рахунки в банках”, повинні бути виявлені своєчасно і відстежені для їх виправлення установою банку.

Не виявлені або не виправлені помилки можуть призвести до збитків для підприємства, тому залишок на рахунку 31 “Рахунки в банках” на кожний момент часу повинен відповідати залишку грошей, який фіксується у виписці банку по цьому рахунку.

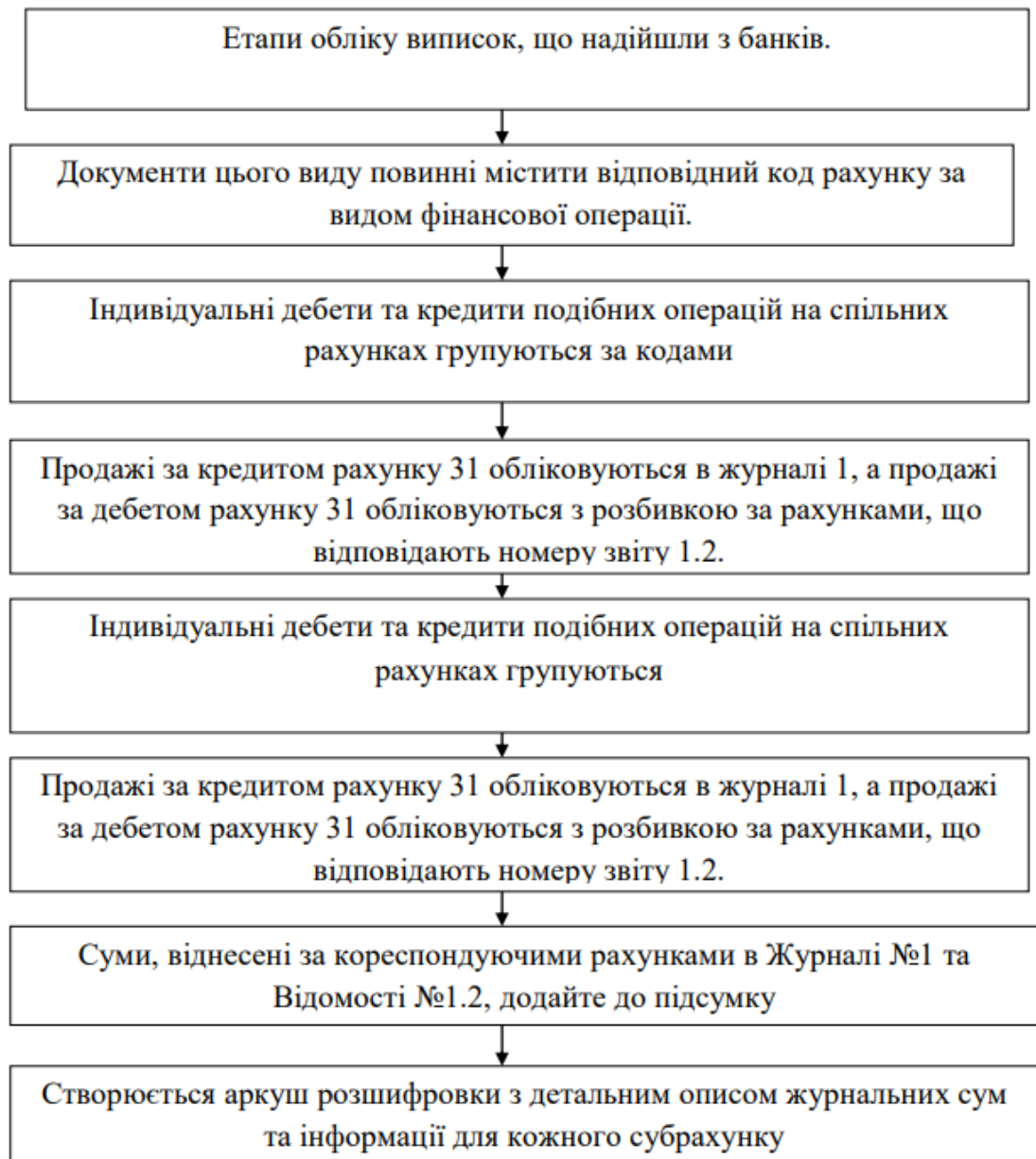

Рис. 2.2 Етапи обліку виписок з банку

У результаті аналізу методичних аспектів обліку безготівкових розрахунків підприємства можна зробити висновок про важливість ретельного планування та впровадження ефективних систем контролю та аналізу. Ці аспекти не лише забезпечують точність та достовірність обліку, але й допомагають вчасно виявляти можливі ризики та проблеми в фінансових операціях підприємства.

Доцільним є також налагодження співпраці з банками та іншими фінансовими установами для забезпечення безперебійного проведення

фінансових операцій та підтримки ліквідності підприємства. Ретельний аналіз та класифікація отриманих даних, а також їхнє подальше використання для складання фінансової звітності, дозволяють забезпечити ефективне функціонування та фінансову стабільність підприємства в умовах сучасного ринкового середовища.

2.3 Методика проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві

У сучасному бізнес-середовищі, де безготівкові розрахунки стають все більш поширеними, контроль за їхнім здійсненням стає ключовим елементом ефективного фінансового управління підприємством. Методика проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві є актуальною темою, оскільки вона визначає ефективність фінансового процесу та забезпечує достовірність обліку та звітності.

Забезпечення адекватного контролю безготівкових розрахунків вимагає розробки систематичного підходу та використання методологій, що враховують особливості конкретного підприємства. Впровадження ефективної методики контролю дозволяє підприємству уникнути фінансових ризиків, забезпечити точність та достовірність фінансової звітності, а також вчасно виявляти можливі аномалії та шахрайські дії.

Розширення сфери діяльності підприємства вимагає систематичного контролю, що стає ключовою функцією управління. Контроль забезпечує керівників підприємства інформацією про результати виконання управлінських рішень, ефективність та результативність діяльності.

Аналіз наукових досліджень підтверджує, що контроль розглядається як ключова економічна категорія та функція управління підприємством. Згідно з Бутинцем Ф. Ф., внутрішньогосподарський контроль визначається як “функції контролю, які виконують керівники (власники) підприємств згідно з чинним законодавством”. Метою цього контролю є перевірка господарських операцій

підприємства з метою уникнення недостач, перевитрат і втрат матеріальних та фінансових ресурсів [36, с.76].

Цікавою є точка зору Нападовської Л.В., яка вбачає внутрішньогосподарський контроль як процес, спрямований на “якісне розроблення та ефективне досягнення цілей, визначених підприємством, організацією прийнятних управлінських рішень” [37, с. 144].

Ми підтримуємо визначення, наведене в міжнародних стандартах звітності, які розглядають контроль як засіб управління фінансовою та господарською політикою компанії з метою отримання вигод від її діяльності [38].

В наукових колах особливу увагу звертають на попередній та поточний (оперативний) контроль. Сутність попереднього контролю полягає в уникненні недоліків, порушень та зловживань в діяльності підприємства.

Під час операційної діяльності підприємства поточний контроль має на меті уникнення можливих відхилень у виробничо-господарській діяльності. Зауважується, що оперативний контроль не потребує складних методик, а виконується з метою попередження непотрібних витрат [35, с. 66].

Важливо зауважити, що для успішного управління підприємством внутрішній контроль повинен бути не лише формальним, але й систематичним та реальним. Наявність грошових коштів і ефективне управління грошовими потоками є ключовими факторами, які визначають фінансову стійкість та стабільність підприємства в умовах ринкової конкуренції. Тому контроль за станом розрахунків, динамікою дебіторської та кредиторської заборгованості має велике значення для системи управління підприємством.

Основними завданнями контролю безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” є перевірка відповідності діючому законодавству у сфері розрахункових операцій, а також документування цих операцій та забезпечення розрахунково-платіжної дисципліни (рис. 2.3).

Ефективним методом контролю безготівкових розрахунків є проведення інвентаризації розрахунків, що передбачає порівняння даних між підприємством та його дебіторами. Для цього використовуються виписки з особових рахунків, які підтверджують або спростовують наявність заборгованості. Результати інвентаризації розрахунків з дебіторами, кредиторами, постачальниками та покупцями фіксуються у відповідному акті. Цей процес підтверджує достовірність заборгованості.

Рис. 2.3 Завдання контролю безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт”

Контроль безготівкових розрахунків на підприємстві виконується в комплексному форматі: підлягають перевірці різноманітні розрахунково-платіжні документи, такі як виписки з банку, платіжні інструкції та інша документація, яка підтверджує виконання розрахункової операції (рис. 2.4).

Контроль безготівкових розрахунків на підприємстві виконується в комплексному форматі, охоплюючи різноманітні розрахунково-платіжні документи. Серед них важливе місце займають виписки з банку, що дозволяють перевіряти рух грошових коштів на рахунках підприємства, а також платіжні інструкції та інша документація, яка підтверджує виконання розрахункових операцій. Цей комплексний підхід дозволяє забезпечити точність та достовірність фінансового обліку, а також вчасно виявляти можливі невідповідності чи помилки у розрахунках. Такий контроль має велике значення для забезпечення фінансової дисципліни та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства.

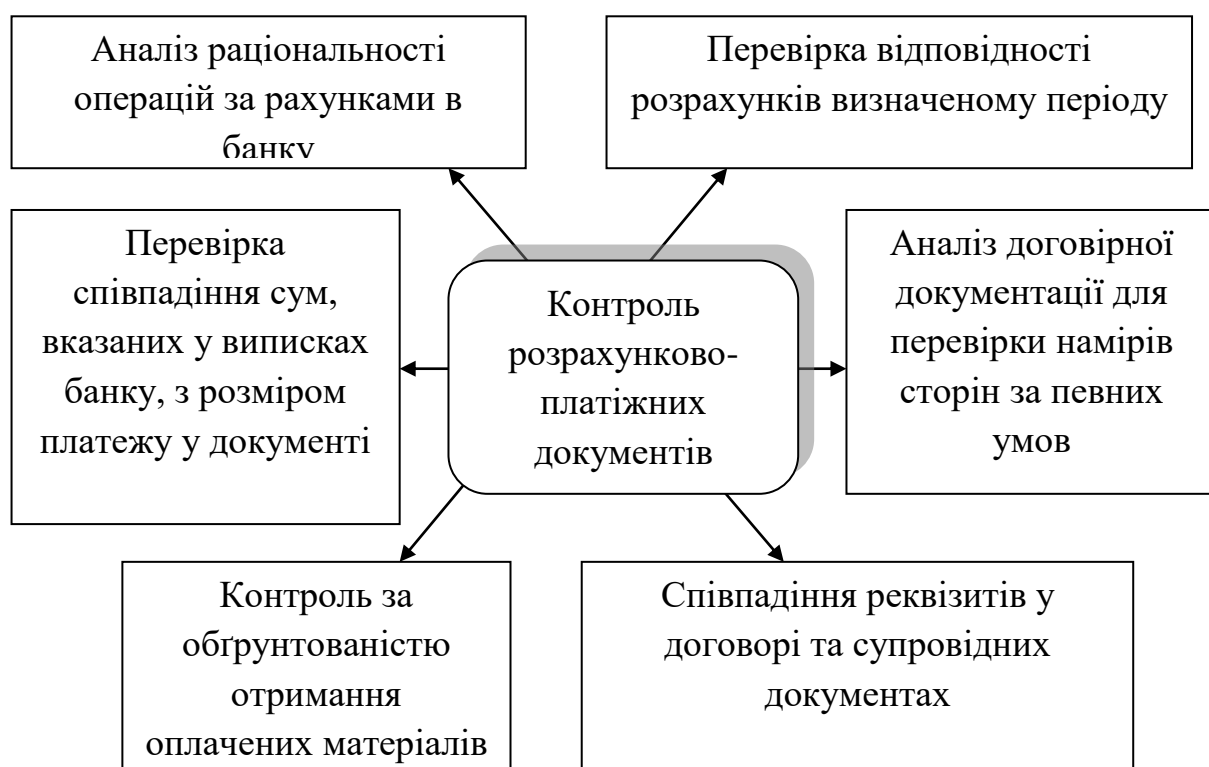

Рис. 2.4 Процедури контролю за розрахунково-платіжними документами у ТОВ “Карліт”

У рамках цього контролю здійснюється перевірка збереженості виписок з банку на підприємстві, аналіз розрахунково-платіжної документації та вчасне виявлення можливих помилок у цих документах. Також проводиться перевірка правильності визначення дебетових і кредитових оборотів.

Крім того, для забезпечення контролю за безготівковими розрахунками підприємства використовуються записи в облікових реєстрах:

– для контролю за розрахунками з постачальниками використовуються записи в бухгалтерських реєстрах за рахунком 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”. Ці записи включають операції з кожним постачальником за рахунками та оплати.

- для контролю за розрахунками з покупцями використовуються записи в бухгалтерських реєстрах за рахунком 36 “Розрахунки з покупцями і замовниками”.

– для контролю за розрахунками з кредиторами використовуються записи в облікових реєстрах субрахунків та аналітичного обліку за рахунком 685 “Розрахунки з іншими кредиторами”.

– для контролю за розрахунками з дебіторами використовуються облікові реєстри за рахунком 37 “Розрахунки з різними дебіторами”.

Контроль розрахункових операцій на підприємстві взаємодіє з іншими аспектами управління, такими як облік та аналіз, які стають основним джерелом для формування управлінських рішень щодо оптимізації системи управління грошовими потоками підприємства, а також для загального управління підприємством.

Згідно з думкою науковця Р. М. Цигана, “грошові потоки, які виникають в процесі господарської діяльності підприємства, є значущим об'єктом управління” [39, с. 29].

У ситуаціях з вилишком або дефіцитом грошових коштів, важливо приймати управлінські рішення для прискорення оборотності грошових потоків, залучення додаткових коштів або скорочення витрат. Серед методів, які залишаються актуальними в умовах економічної нестабільності, варто відзначити важливість платіжного календаря. Це інструмент, що уявляє собою графік руху грошових коштів, забезпечуючи своєчасну оплату зобов'язань та контролюючи вчасне надходження коштів. Отже, основні стратегії оптимізації грошових потоків підприємства включають збалансованість грошових потоків, максимізацію чистого грошового потоку та ідентифікацію факторів, що зменшують залежність від зовнішніх джерел фінансування.

У результаті дослідження методики проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві виявлено, що комплексний підхід до контролю є важливою складовою ефективного фінансового управління. Використання різноманітних розрахунково-платіжних документів, таких як виписки з банку та платіжні інструкції, дозволяє забезпечити достовірність та точність фінансового обліку.

Детальний аналіз проведених контрольних процедур показує, що правильне виконання методики контролю сприяє уникненню фінансових ризиків та виявленню можливих аномалій у фінансових операціях. Крім того, ця методика допомагає забезпечити відповідність фінансових дій внутрішнім та законодавчим нормам, що є важливим для збереження фінансової стабільності та довіри до підприємства.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ У ТОВ “КАРЛІТ”

3.1 Організація економічного аналізу безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві

У сучасному світі, коли цифрові технології швидко змінюють наш спосіб життя та умови праці, безготівкові розрахунки стають не лише зручним, але й стратегічно важливим елементом бізнесу. Досліджуване підприємство не є винятком у цьому контексті, і впровадження ефективної системи економічного аналізу безготівкових транзакцій є важливою задачею для його успішної діяльності.

Перед нами виникає завдання розглянути, як організація економічного аналізу може допомогти оптимізувати безготівкові розрахунки у досліджуваному підприємстві. Це означає аналіз не лише фінансових аспектів операцій, але й розуміння технологічних та стратегічних вимог, що впливають на їх ефективність та безпеку.

Забезпечення ефективного управління на підприємстві залежить від організації та проведення аналізу його діяльності. Аналітична та оперативна інформація, що відображає фінансові процеси підприємства, є важливим джерелом інформації для системи управління. Економічний аналіз – це комплекс спеціальних знань, що досліджують економічні процеси, що виникають під впливом об'єктивних економічних законів і суб'єктивних факторів. Недостатній рівень інформаційного забезпечення управлінських структур на підприємстві може призвести до прийняття неправильних рішень та виникнення ризиків у підприємницькій діяльності [40, с. 200].

Під час аналізу встановлюється зв'язок між різними показниками господарської діяльності з метою допомогти керівникам у прийнятті обґрунтованих економічних рішень. Основна мета економічного аналізу полягає в оцінці результатів роботи підприємства, виявленні факторів, що на

нього впливають, та визначенні потенційних можливостей для забезпечення стабільної та прибуткової роботи. Відповідно до цих цілей, основними завданнями економічного аналізу є оцінка стану та динаміки господарської діяльності, аналіз ефективності використання ресурсів, виявлення та усунення недоліків у роботі підприємства та виявлення можливостей для покращення його фінансового стану. Аналіз господарської діяльності суб'єкта проводиться на різних етапах та на різних рівнях управління, залежно від обсягу досліджуваних показників, що визначає вибір методів та прийомів аналізу (рис. 3.1).

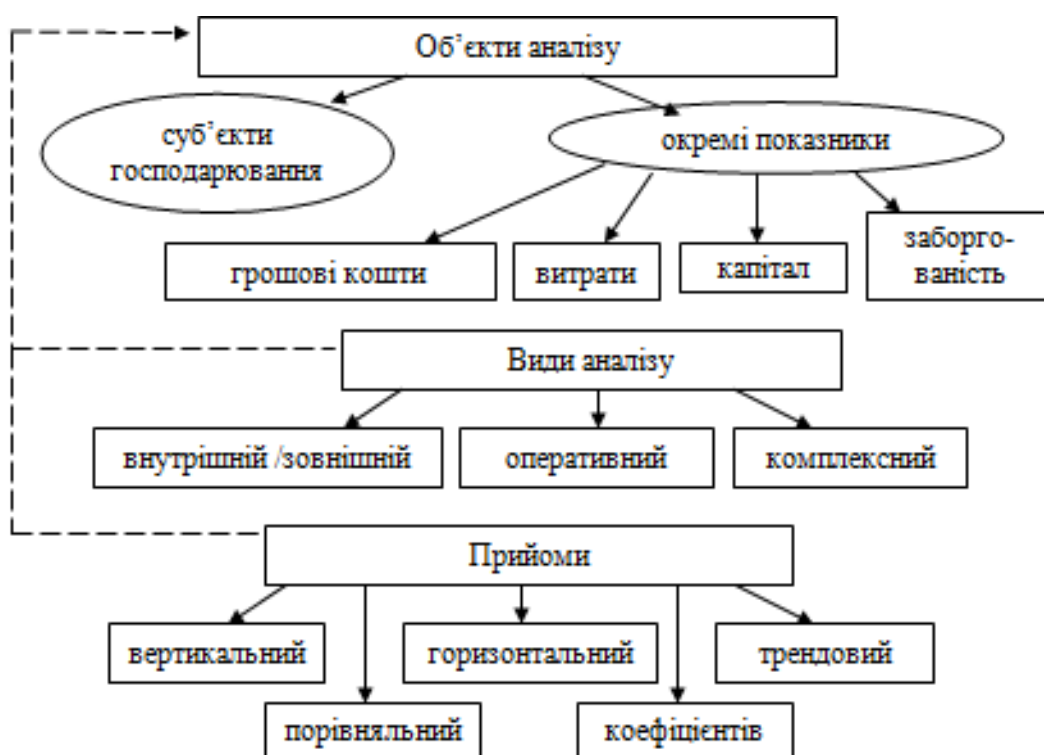

Рис. 3.1 Основні види та прийоми економічного аналізу, які застосовує ТОВ “Карліт”

Важливість проведення аналізу грошових розрахунків на підприємстві впливає з їх ключової ролі у функціонуванні організації. Наявність фінансових ресурсів та надходження коштів від клієнтів мають великий вплив на грошовий обіг, кредитні відносини та фінансову стійкість.

Аналіз грошових розрахунків підприємства включає наступні етапи:

- оцінка динаміки та структури розрахункових операцій підприємства;
- аналіз коефіцієнта відношення кредиторської до дебіторської заборгованості, що вказує на фінансову стійкість підприємства;
- аналіз грошових потоків та структури джерел формування та напрямів використання коштів;
- оцінка ліквідності та платоспроможності, які відображають здатність підприємства виконати свої зобов'язання перед контрагентами та банками;
- дослідження показників оборотності та ефективності використання грошових потоків підприємства.

При вивченні динаміки та структури розрахункових операцій підприємства встановлюється пропорція між готівковими та безготівковими розрахунками, їх зміни в абсолютних величинах та темпи зростання. Для цього використовуються методи горизонтального та вертикального аналізу в аналітичних таблицях.

Керівництво підприємства цікавиться, з яких джерел буде фінансуватися їхня діяльність і куди направлятимуться кошти. Інформація щодо складу та зміни активів на підприємстві, а також про походження цих коштів, може бути отримана шляхом ретельного аналізу бухгалтерського балансу.

Проведено горизонтальний і вертикальний аналіз агрегованого бухгалтерського балансу підприємства. Для дослідження такого виду аналізу підприємства необхідно побудувати вихідну таблицю із даними, які беруться із форми фінансової звітності, яка наведена в Додатку 1 (табл. 3.1).

Під час дослідження бухгалтерського балансу у ТОВ “Карліт” ви явлено, що залишків в розділі II Оборотні активи по статті гроші та їх еквіваленти нема. Проте підприємство активно використовує форму безготівкових розрахунків. Слід зазначити, що на момент формування фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва залишків на банківських рахунках не було зафіксовано. Це свідчить про значну роль безготівкових транзакцій у фінансовій діяльності підприємства та можливу необхідність уточнення джерел фінансування чи вдосконалення системи обліку фінансових потоків.

Таблиця 3.1

**Вихідні дані бухгалтерського балансу у
ТОВ “Карліт” за 2021-2023 рр.**

Актив, тис. грн.	станом на			Пасив, тис. грн.	станом на		
	1.01.	1.01.	1.01.		1.01.	1.01.	1.01.
	2021	2022	2023		2021	2022	2023
А.І. Необоротні активи	0,00	0,00	0,00	П.І. Власний капітал	2,0	147,6	264,3
А.ІІ. Оборотні активи	52,9	269,4	295,2	П.ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0,0	0,0	0,0
А.ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	П.ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення	50,9	121,8	30,9
				П.ІІІІ. Зобов'язання, пов'язані з НА, утр. для продажу, та групами вибуття	-	-	-
Баланс	52,9	269,4	295,2	Баланс	52,9	269,4	295,2

Як бачимо із вище наведеної таблиці, у підприємства повністю відсутні на залишках необоротні активи та зобов'язання на довгострокові періоди. Це вказує на специфіку й особливості діяльності підприємства, де вкладення в необоротні активи є мінімізовані, а довгострокові зобов'язання не використовуються для фінансування підприємницької діяльності. Така ситуація може свідчити про стратегічні рішення щодо управління активами та зобов'язаннями, а також вказувати на стабільність фінансового стану підприємства.

Для проведення горизонтального аналізу показників балансу у ТОВ “Карліт” за 2021-2023 рр. будемо аналітичну таблицю (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Горизонтальний аналіз бухгалтерського балансу у
ТОВ “Карліт” за 2021-2023 рр.**

Активи	+/-		%		Пасив	+/-		%	
	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022		2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
A1	0,0	0,0	0	0	П1	145,6	116,7	7380,0	179,1
A2	216,5	25,8	509,3	109,6	П2	0,0	0,0	0	0
A3	-	-	-	-	П3	70,9	-90,9	239,3	25,4
					П4				
Баланс	216,5	25,8	509,3	109,6		216,5	25,8	509,3	109,6

Для проведення вертикального аналізу показників балансу у ТОВ “Карліт” за 2021-2023 рр. будуємо аналітичну таблицю (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Вертикальний аналіз бухгалтерського балансу у
ТОВ “Карліт” за 2021-2023 рр.**

Активи	Структура %			+/-		Пасив	Структура %			+/-	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
A1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	П1	3,8	54,8	89,5	34,7	51,0
A2	100	100	100	0,0	0,0	П2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A3	-	-	-	-	-	П3	96,2	45,2	10,5	-34,7	-51,0
						П4	-	-	-	-	-
Баланс	100	100	100	-	-		100	100	100	-	-

Отже, в результаті горизонтального аналізу балансу можна зробити висновок, що оборотні активи у 2023 році збільшилися на 9,6% у порівнянні з попереднім періодом, при цьому частка необоротних активів відсутня. Щодо пасивів підприємства, то у 2023 році спостерігається тенденція до зменшення. При вертикальному аналізі встановлено, що у 2023 році найбільшу частку у

структурі активів складають оборотні активи, що становить 100%, а у структурі пасивів – власний капітал.

Цей аналіз вказує на значимі зміни у фінансовому стані підприємства протягом вказаного періоду. Зростання оборотних активів може свідчити про збільшення обсягу запасів, розширення активності виробництва або покращення управління оборотними коштами. Зменшення частки необоротних активів може бути результатом їхнього продажу або амортизації, що може вказувати на стратегічні зміни в управлінні активами підприємства. Щодо тенденції до зменшення пасивів, це може бути спричинене зниженням зобов'язань перед постачальниками або кредиторами, або може відображати оптимізацію облікової політики підприємства. В цілому, цей аналіз є важливим інструментом для розуміння фінансового стану підприємства та виявлення тенденцій його розвитку.

Проведений аналіз безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві відображає важливі аспекти фінансової діяльності та стратегічне планування. Напрямки організації економічного аналізу таких транзакцій виявилися ключовими для забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства в умовах швидко змінюючогося бізнес-середовища. Аналіз показав, що безготівкові розрахунки відіграють значну роль у фінансовій стратегії підприємства, проте необхідно систематично вдосконалювати методи їх аналізу та контролю.

Додаткові дослідження та аналіз можуть сприяти уточненню фінансових стратегій та виявленню потенційних можливостей для оптимізації безготівкових розрахунків. Враховуючи швидко зростаючу роль цифрових технологій у фінансовому секторі, розвиток аналітичних інструментів та систем управління фінансовими потоками може стати стратегічним пріоритетом для підприємства. Такий підхід дозволить ефективно реагувати на зміни у фінансовому середовищі та забезпечити стабільний фінансовий розвиток підприємства в майбутньому.

3.2 Економічний аналіз безготівкових розрахунків та оцінка фінансового стану підприємства

В сучасному цифровому віці безготівкові розрахунки стають не тільки невід'ємною частиною нашого щоденного життя, але й ключовим елементом фінансової системи. Ефективне використання безготівкових розрахунків може відігравати вирішальну роль у підтримці фінансової стабільності підприємств та економічного зростання країни в цілому. Тому вивчення їх економічного аспекту та оцінка ефективності їх використання набуває все більшої важливості для бізнесу та фінансових установ.

Економічний аналіз безготівкових розрахунків охоплює різноманітні аспекти, від управління фінансовими ризиками до оптимізації фінансових потоків та виявлення нових можливостей для ефективного використання ресурсів. Цей аналіз допомагає розуміти динаміку безготівкових транзакцій, їх вплив на фінансовий стан підприємства та загальний ефект на економіку. У цьому контексті проведення досліджень та оцінка ефективності безготівкових розрахунків мають стратегічне значення для підприємств будь-якої форми власності та масштабу [41, с. 101].

Оскільки у ТОВ “Карліт” відсутні залишки у балансі за статтею гроші та їх еквіваленти, то вважаємо за необхідне дослідити загальний фінансовий стан підприємства. Це відкриває можливість для подальшого аналізу різних аспектів фінансової діяльності підприємства, зокрема, її ліквідності, активності та фінансової стабільності. Дослідження цих показників допоможе нам отримати глибше розуміння фінансової ситуації підприємства і визначити можливі шляхи для покращення його фінансової прозорості та ефективності управління. Окрім того, детальне дослідження фінансового стану компанії може виявити потенційні проблемні ситуації або можливості для оптимізації фінансових процесів. Такий аналіз дозволить зрозуміти, як краще розподіляти ресурси та вдосконалювати стратегію фінансового управління для досягнення більш високих показників ефективності та стійкості підприємства в цілому.

Тому проведено оцінку платоспроможності у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр. (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Оцінка показників платоспроможності у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр.

Показники	2022 р.	2023 р.	Граничне значення	Відхилення, + / –	
				від минулого року	від граничн. Значення
1. Оборотні активи в т.ч.	269,4	295,2	-	25,8	-
а) запаси	0	0	-	0	-
б) дебіт. заборг-сть	269,4	295,2	-	25,8	-
в) грошові кошти	0	0	-	0	-
2. Поточні зобов’язання	121,8	121,8	-	0	-
3. К-нт загальної ліквідності	2,21	2,42	2,00	0,21	0,42
4. К-нт швидкої ліквідності	2,21	2,42	0,80	0,21	1,62
5. К-нт абсолютної ліквідності	0,00	0,00	0,20	0,00	-0,20

З проведеного розрахунку видно, що коефіцієнт загальної ліквідності і коефіцієнт швидкої ліквідності перевищують граничне значення, що є позитивним для підприємства. Проте коефіцієнт абсолютної ліквідності відсутній, оскільки на підприємстві відсутні залишки грошових коштів на кінець періоду.

Окрім того, детальне дослідження фінансового стану підприємства може виявити потенційні проблемні ситуації або можливості для оптимізації фінансових процесів. Такий аналіз дозволить зрозуміти, як краще розподіляти ресурси та вдосконалити стратегію фінансового управління для досягнення більш високих показників ефективності та стійкості підприємства в цілому.

Проведено аналіз рівня фінансової стійкості у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр. на основі аналітичних показників. (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Оцінка показників фінансової стійкості у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр.

Показники	2022 р.	2023 р.	Гран. знач.	+ / –
1. Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,55	0,90	0,50	0,35
2. Коефіцієнт фінансової залежності	0,45	0,10	0,50	-0,35
3. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,55	0,90	0,70	0,35
4. Коефіцієнт фінансового ризику	0,83	0,12	До 1	-0,71
5. Коефіцієнт маневрування власного капіталу	1,00	1,00	1 і більше	0,00
6. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	0,55	0,90	1 і більше	0,35
7. Коефіцієнт постійності активів	0,00	0,00	1,00	0,00

Проведення розрахунків за таблицею дозволяє зробити висновок, що фінансова стійкість покращилася, оскільки власний капітал зросло, що зменшило необхідність у привласненні коштів з інших джерел. Це свідчить про позитивні тенденції у фінансовому стані підприємства, адже збільшення обсягу власного капіталу може вказувати на здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність та витрати. Таке положення дозволяє уникнути додаткових фінансових витрат, пов'язаних із залученням зовнішніх джерел фінансування, а також збільшує рівень відповідності між ризиками та капіталом, що сприяє стабільності та впевненості на ринку. Такий позитивний тренд у фінансах підприємства відображає його здатність до розвитку та довгострокового успіху.

Наочне відображення зміни в динаміці вище розрахованих показників фінансової стійкості наведено на рис. 3.2.

На основі отриманих даних попередніх завдань розраховано рейтингову оцінку фінансового стану у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр. (табл. 3.6). Рейтингова оцінка підприємства – це оцінка, яка відображає фінансову стійкість, ризики та потенціал успіху компанії. Вона зазвичай базується на аналізі фінансових показників, таких як ліквідність, платоспроможність,

рентабельність, забезпеченість капіталу та інші. Рейтингова оцінка може бути проведена як внутрішнім аналітичним відділом підприємства, так і зовнішніми агентствами рейтингу, які спеціалізуються на оцінці кредитоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

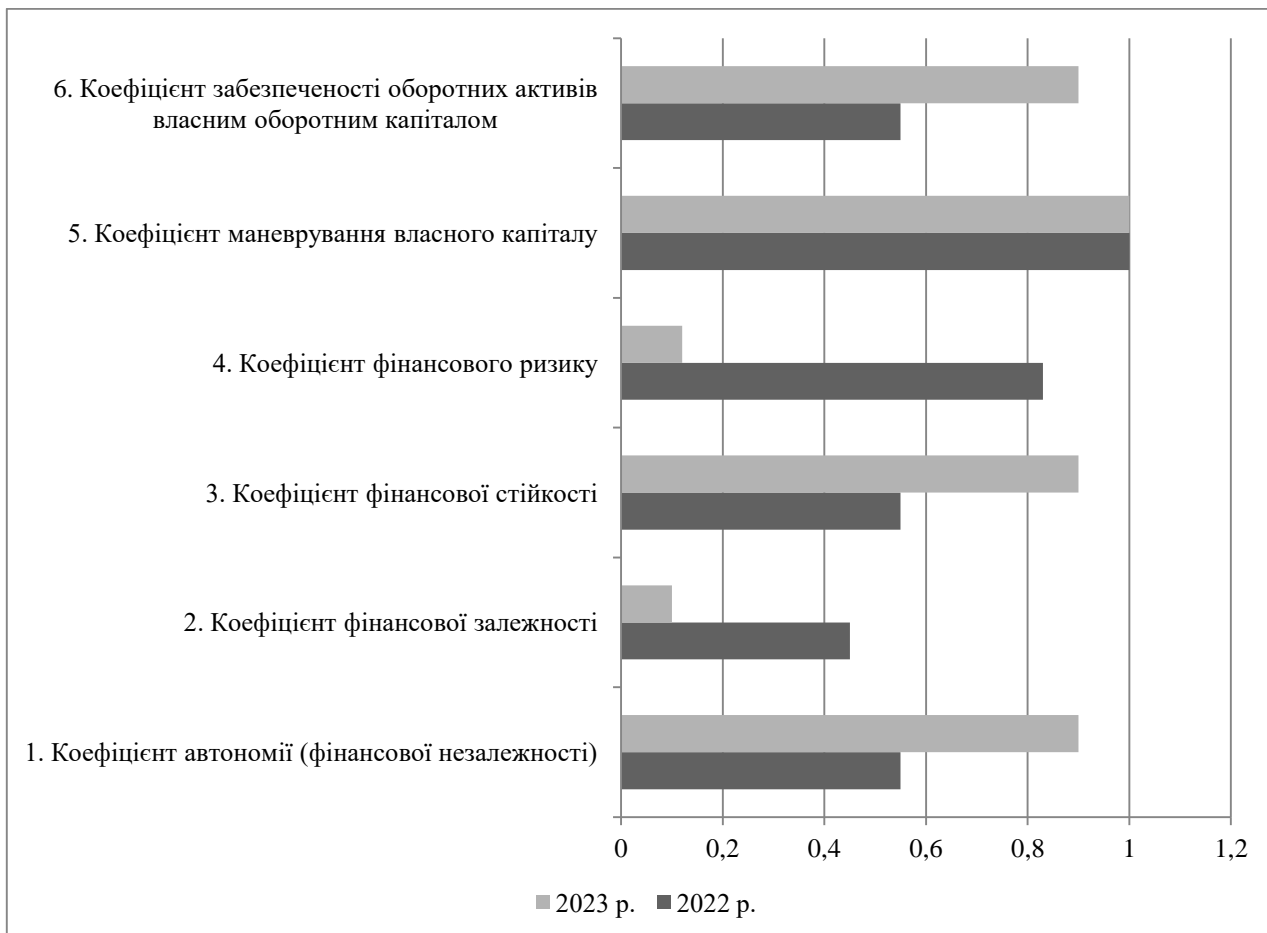

Рис. 3.2 Динаміка показників фінансової стійкості у ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр.

Така оцінка допомагає інвесторам, кредиторам, потенційним партнерам та іншим зацікавленим сторонам усвідомити рівень ризику, пов'язаного з інвестуванням чи співпрацею з підприємством. Вона також може використовуватися для прийняття внутрішніх стратегічних рішень, таких як розвиток бізнесу, оптимізація фінансових процесів та управління ризиками. Рейтингова оцінка створює об'єктивний кадр для оцінки фінансової ситуації підприємства і допомагає зменшити невизначеність прийняття фінансових рішень

**Рейтингова оцінка показників фінансового стану у
ТОВ “Карліт” за 2022-2023 рр.**

Показники	2022 р.	2023 р.	Еталонне значення	Стандартизований показник, x_{ij}	
				2022 р.	2023 р.
П-ки фінансової стійкості:					
1. Коефіцієнт автономії	0,55	0,90	0,90	0,6	1,0
2. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,55	0,90	0,90	0,6	1,0
3. Коефіцієнт маневрування власного капіталу	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0
4. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	0,55	0,90	0,90	0,6	1,0
Показники ліквідності:					
5. К-нт загальної ліквідності	2,21	2,42	2,42	0,9	1,0
6. К-нт швидкої ліквідності	2,21	2,42	2,42	0,9	1,0
7. К-нт абсолютної ліквідності	0,00	0,00	0,00		
П-ки рентабельності:					
8. Рентабельність вироб-ва	16,70	11,27	16,70	1,0	0,7
9. Рентабельність продажу	0,1	0,1	0,1	1,0	1,0
10. Рентабельність активів	0,81	0,73	0,81	1,0	0,9
11. Рентабельність власного капіталу	1,5	0,8	1,5	1,0	0,5
11. Рейтингова оцінка, R				0,7	0,6
12. Ранг підприємства				2	1

Отриманий результат вказує на покращення фінансової стійкості підприємства порівняно з попереднім періодом. Рейтингова оцінка є важливим інструментом для оцінки фінансової ситуації підприємства та може використовуватися як внутрішнім керівництвом для прийняття стратегічних рішень, так і зовнішніми зацікавленими сторонами, які аналізують ризики та можливості співпраці з компанією. Така оцінка дозволяє зрозуміти, наскільки підприємство є надійним і стабільним у фінансовому відношенні, а також виявити потенційні проблемні ситуації, що потребують уваги та вирішення.

Оптимізація грошових потоків на підприємстві пов'язана з аналізом дебіторської та кредиторської заборгованості, що вимагає порівняння їх динаміки, темпів зростання та змін коефіцієнта їх співвідношення. Значний перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може підірвати фінансову стійкість підприємства. Зворотна ситуація, коли дебіторська заборгованість перевищує кредиторську, може призвести до прострочених платежів та потреби в додатковому фінансуванні, наприклад, банківських кредитів. Зазвичай нормальним вважається співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості на рівні 1, що означає, що кошти, отримані від погашення дебіторської заборгованості, дозволяють покрити найбільш термінові зобов'язання підприємства перед кредиторами.

Економічний аналіз безготівкових розрахунків є невід'ємною складовою ефективного фінансового управління підприємством. За допомогою цього аналізу можна не лише відслідковувати поточний стан фінансових потоків, а й розуміти тенденції їх розвитку, виявляти можливі ризики та можливості для оптимізації. Особливу увагу слід приділяти ефективності безготівкових розрахунків, їхньому впливу на ліквідність та платоспроможність підприємства.

Крім того, оцінка фінансового стану підприємства на основі аналізу безготівкових розрахунків дозволяє зрозуміти його загальну фінансову стійкість, рівень ліквідності та здатність до розвитку. Це важливий інструмент для керівництва та зацікавлених сторін, оскільки він надає об'єктивну

інформацію щодо фінансового здоров'я підприємства і допомагає приймати обґрунтовані стратегічні рішення для його подальшого розвитку. Такий комплексний підхід сприяє збалансованому управлінню фінансами та забезпечує стійкість і конкурентоспроможність підприємства в умовах змінного ринкового середовища.

3.3 Шляхи покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства

У сучасному економічному середовищі безготівкові розрахунки стають не тільки необхідністю, але й ключовим елементом ефективного фінансового управління підприємством. З урахуванням цього, дослідження шляхів покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків набуває все більшої актуальності. Саме тому, у цьому вступі ми розглянемо ключові аспекти цієї теми та визначимо потенційні шляхи оптимізації фінансових процесів у досліджуваному підприємстві.

Вдосконалення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного управління фінансами та зниженні ризиків фінансових втрат. Це може включати в себе впровадження сучасних технологій обліку та контролю, розробку чітких процедур та політик, а також вдосконалення аналітичних методів для забезпечення точності та оперативності прийняття управлінських рішень [42, с. 74]. Від належного впровадження таких заходів залежить успішність фінансової стратегії підприємства та його здатність до адаптації до змін у фінансовому середовищі.

Проблеми обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” можуть включати низку аспектів. Наприклад, однією з проблем є відсутність автоматизації обліку та відслідковування операцій у ТОВ “Карліт”, оскільки це може призвести до ряду негативних наслідків. Перш за все, ручне ведення обліку безготівкових розрахунків підвищує ризик виникнення помилок та неточностей у фінансовій звітності. Людський фактор, такий як помилкове

введення даних або неправильне класифікування операцій, може призвести до неправильних облікових записів, що в свою чергу спотворить результати фінансової звітності.

Крім того, відсутність автоматизованої системи обліку може ускладнити відслідковування операцій та контроль за ними. Замість швидкого та ефективного відслідковування, персоналу може доводитися витратити значну кількість часу на ручну перевірку та аналіз операцій, що може призвести до затримок у звітності та управлінні фінансами. Така ситуація може затримати процес прийняття управлінських рішень та ускладнити здійснення контролю за фінансовими потоками.

Також можуть виникати складнощі з контролем за використанням коштів, зокрема, недостатня внутрішня контрольна система, що може створювати ризик несанкціонованого або неналежного використання коштів. Недостатня внутрішня контрольна система створює серйозний ризик для ТОВ “Карліт” у контролі за використанням коштів. Відсутність ефективної системи контролю може призвести до ситуацій, коли невідповідність між планованим та фактичним використанням коштів не виявляється вчасно або взагалі не зауважується. Це може сприяти несанкціонованому або неналежному використанню коштів, наприклад, витратам на непотрібні або особисті цілі.

Недостатній контроль також може призвести до можливості внутрішнього шахрайства або зловживання коштами з боку співробітників. Без належної системи контролю та перевірок існує ризик, що працівники можуть здійснювати недобросовісні дії, такі як підробка документів або використання фірмових ресурсів для особистих цілей. Це може призвести до фінансових втрат для підприємства та підірвати довіру в управління фінансами. Тому важливо розробити та впровадити ефективну систему внутрішнього контролю, яка б забезпечувала належний рівень нагляду та запобігала можливим зловживанням.

У сфері аналізу може відсутність системи аналізу та звітності, яка б дозволяла ефективно відстежувати тенденції, визначати ризики та виявляти можливості для оптимізації процесів безготівкових розрахунків.

Відсутність системи аналізу та звітності у сфері безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” створює значні труднощі в ефективному управлінні фінансами та прийнятті стратегічних рішень. Без належної системи аналізу і звітності важко відстежувати тенденції у використанні безготівкових розрахунків та виявляти фактори, що впливають на фінансову ефективність підприємства. Це може призвести до втрати можливостей для оптимізації процесів та зниження ризиків.

Без системи аналізу й звітності складно виявляти потенційні ризики та прогалини в управлінні безготівковими розрахунками. Наприклад, компанія може пропускати можливості для зменшення витрат чи покращення ефективності операцій через відсутність адекватного моніторингу та аналізу. Також, без системи звітності ускладнюється спрощення інформаційної передачі між різними відділами та виробничими підрозділами, що може призвести до розривів у комунікації та неефективного управління фінансами [43, с. 47]. Для вирішення цієї проблеми необхідно розробити та впровадити систему звітності та аналізу, яка б дозволила ефективно відстежувати та аналізувати фінансові дані для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Ці проблеми можуть впливати на ефективність фінансового управління та загальну фінансову стійкість підприємства, оскільки обмежений облік, контроль та аналіз безготівкових розрахунків може призвести до збільшення ризику фінансових втрат та знецінення активів. Без належного контролю і аналізу можливість виявлення та вирішення фінансових недоліків та проблем стає обмеженою, що може призвести до загрози стабільності та конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Також, відсутність ефективної системи аналізу може перешкоджати вчасному реагуванню на зміни в економічному середовищі та адаптації до нових умов, що може погіршити фінансові показники та загрожувати стійкості

підприємства в цілому. Тому вирішення цих проблем вимагає системного підходу та впровадження ефективних стратегій управління фінансами.

Шляхи покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” можуть включати кілька ключових заходів (рис. 3.3).

Рис. 3.3 Проблеми обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків та шляхи їх удосконалення у ТОВ “Карліт”

По-перше, важливо впровадити сучасну програмну систему обліку, яка б дозволила автоматизувати процеси ведення рахунків та відслідковування операцій. Вона повинна бути гнучкою та адаптованою до специфіки діяльності компанії, забезпечуючи точний облік та звітність.

Запровадження та розвиток інформаційних технологій у бухгалтерському обліку суттєво поліпшило організацію різних аспектів бухгалтерської роботи. Це спростило процес виробництва звітної інформації та забезпечило більш

достовірну та інформативну звітність. Серед ключових переваг можна відзначити:

- можливість повторного використання накопичених облікових даних;
- можливість створення звітних показників в режимі реального часу;
- можливість створення аналітичних рахунків відповідно до потреб обліку;
- автоматичне створення усіх книг та форм на основі даних, що знаходяться у хмарних системах;
- зменшення кількості помилок при бронюванні;
- висока швидкість обробки та аналізу даних.

На сьогоднішній день існує велика кількість різноманітних програмних продуктів, які призначені для автоматизації бухгалтерського обліку. Один з найпопулярніших серед них – програма “Бас Бухгалтерія”. Не лише це, а “Бас Бухгалтерія 2.1” також надає можливість обміну даними з банком клієнта у електронному форматі. Інтеграція електронної системи банку клієнта з автоматизованою системою обліку дозволяє здійснювати експорт та імпорт платіжних інструкцій. Це означає, що бухгалтерське відділення підприємства може генерувати платіжні документи через завантаження (імпорт) та вивантаження (експорт) інформації у банківські системи.

Другим кроком може бути впровадження ефективної системи внутрішнього контролю, яка б дозволяла вчасно виявляти та запобігати можливим недолікам та зловживанням використанням коштів. Це може включати регулярні перевірки, поділ обов'язків та встановлення чітких процедур контролю.

Підтримка ефективної системи внутрішнього контролю є ключовою для забезпечення фінансової надійності та впевненості в правильності фінансових операцій. Ця система повинна бути ретельно спроектована та налагоджена, з урахуванням специфіки діяльності компанії та потенційних ризиків. Регулярні перевірки та аудити допомагають вчасно виявляти можливі недоліки та

відхилення від стандартів, що дозволяє оперативно реагувати на них та уникнути серйозних проблем у майбутньому.

Поділ обов'язків та встановлення чітких процедур контролю сприяють уникненню конфлікту інтересів та забезпечують прозорість у виконанні фінансових операцій. Чітко визначені ролі та відповідальність працівників у процесі фінансової діяльності дозволяють запобігати можливим зловживанням та неправомірним діям. Такий підхід сприяє підвищенню довіри до бухгалтерських операцій та зниженню ризику виникнення фінансових збитків або порушень.

Крім того, важливо розробити систему аналізу та звітності, яка б дозволяла ефективно відстежувати тенденції, визначати ризики та виявляти можливості для оптимізації процесів безготівкових розрахунків. Це може включати регулярне складання звітів, проведення аналітичних досліджень та розробку стратегій для покращення фінансової ефективності.

Загалом, комбінація цих заходів допоможе забезпечити ефективний облік, контроль та аналіз безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт”, що сприятиме покращенню фінансового управління та забезпечить стабільність та конкурентоспроможність компанії.

ВИСНОВОК

У ринковій економіці будь-які ресурси та результати праці стають товаром, отримують грошову оцінку і обмінюються за допомогою грошей. Гроші охоплюють усі етапи суспільного виробництва і функціонують в системі обігу доходів та продуктів суспільства. У контексті ринкової економіки всі ресурси та продукти праці перетворюються на товари, підкріплені грошовою вартістю і можливістю купівлі та продажу. безготівковий розрахунок представляє собою операцію, під час якої банк здійснює переказ коштів з рахунку підприємства на рахунок одержувача за отримання товару, продукції чи послуг.

Правила бухгалтерського обліку та законодавчий контроль відіграють надзвичайно важливу роль у системі інформаційного забезпечення учасників економічних відносин. З урахуванням виступу українських компаній на міжнародному ринку капіталу, Україна вживає заходів для впровадження європейського законодавства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності на внутрішньому ринку. Нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в Україні визначається рядом законодавчих актів та нормативних документів, спрямованих на забезпечення порядку та ефективності фінансових операцій. Зокрема, велике значення має "Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність", який визначає основні принципи ведення бухгалтерського обліку та норми, що регулюють розрахункові операції. Крім того, важливе значення мають постанови та інструкції Національного банку України, які стосуються порядку відкриття та ведення банківських рахунків, використання реєстраторів розрахункових операцій, а також вимог до платіжних систем та електронних грошей.

Щільно визначений метод безготівкового розрахунку визначає процедуру перерахування коштів на рахунок платника. У сучасних безготівкових платіжних системах підприємства в основному користуються двома способами

оплати: переказ коштів з банківського рахунку одержувача; взаєморозрахунок між платниками та одержувачами готівки. Основні принципи організації безготівкових розрахунків включають прозорість, швидкість та безпеку операцій.

Структурування процесу безготівкових розрахунків передбачає ретельне планування і координацію дій різних підрозділів підприємства, таких як фінансовий відділ, бухгалтерія, технічна підтримка тощо. Застосування сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікового процесу дозволяє підприємству забезпечити точність, швидкість та безпеку фінансових трансакцій, що сприяє підвищенню ефективності його діяльності та конкурентоспроможності на ринку. Дослідження безготівкових розрахунків проводилося на прикладі господарської діяльності ТОВ “Карліт”. Для реєстрації господарських операцій, активів, зобов'язань та капіталу використовується журнально-ордерна форма обліку. Операції фіксуються в облікових регістрах у відповідний звітний період, коли вони відбулися.

Проведення обліку безготівкових розрахунків передбачає не лише реєстрацію фінансових операцій, але й розробку ефективних систем контролю та аналізу, що дозволяють уникнути помилок та ризиків у фінансовій діяльності підприємства. У цьому контексті важливо розглядати як практичні аспекти ведення обліку безготівкових операцій, так і теоретичні основи, що лягають в основу розробки методології обліку та аналізу фінансових потоків. Синтетичний облік операцій на банківських рахунках здійснюється на рахунку 31 “Рахунки в банках”. Дебетові записи на рахунку 31 відображають надходження (збільшення) грошових коштів, тоді як кредитові записи вказують на їх використання (списання). Загальний облік операцій у національній валюті на поточному рахунку відображається в журналі 1, розділі III за кредитом рахунку 31 та у відомості 1.2, розділі IV.

У результаті дослідження методики проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві виявлено, що комплексний підхід до контролю є важливою складовою ефективного фінансового управління.

Використання різноманітних розрахунково-платіжних документів, таких як виписки з банку та платіжні інструкції, дозволяє забезпечити достовірність та точність фінансового обліку.

Забезпечення ефективного управління на підприємстві залежить від організації та проведення аналізу його діяльності. Аналітична та оперативна інформація, що відображає фінансові процеси підприємства, є важливим джерелом інформації для системи управління. Керівництво підприємства цікавиться, з яких джерел буде фінансуватися їхня діяльність і куди направлятимуться кошти. Під час дослідження бухгалтерського балансу у ТОВ “Карліт” ви явлено, що залишків в розділі II Оборотні активи по статті гроші та їх еквіваленти нема. Проте підприємство активно використовує форму безготівкових розрахунків. Слід зазначити, що на момент формування фінансової звітності суб’єкта малого підприємництва залишків на банківських рахунках не було зафіксовано. Це свідчить про значну роль безготівкових транзакцій у фінансовій діяльності підприємства та можливу необхідність уточнення джерел фінансування чи вдосконалення системи обліку фінансових потоків.

Економічний аналіз безготівкових розрахунків охоплює різноманітні аспекти, від управління фінансовими ризиками до оптимізації фінансових потоків та виявлення нових можливостей для ефективного використання ресурсів. Оскільки у ТОВ “Карліт” відсутні залишки у балансі за статтею гроші та їх еквіваленти, то було досліджено загальний фінансовий стан підприємства. З проведеного розрахунку видно, що коефіцієнт загальної ліквідності і коефіцієнт швидкої ліквідності перевищують граничне значення, що є позитивним для підприємства. Проте коефіцієнт абсолютної ліквідності відсутній, оскільки на підприємстві відсутні залишки грошових коштів на кінець періоду.

Вдосконалення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного управління фінансами та зниженні ризиків фінансових втрат. Відсутність системи аналізу та звітності у

сфері безготівкових розрахунків у ТОВ “Карліт” створює значні труднощі в ефективному управлінні фінансами та прийнятті стратегічних рішень. Без належної системи аналізу і звітності важко відстежувати тенденції у використанні безготівкових розрахунків та виявляти фактори, що впливають на фінансову ефективність підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ширенбек Х. Економіка підприємства: підручник. К: Центр навч. літ-ри, 2004. 848 с.
2. Вовк М.О. Формування елементів облікової політики підприємства щодо звітних сегментів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Випуск 3. С. 831-834.
3. Сорокіна Е.М. Аналіз грошових потоків підприємства: теорія, практика в умовах реформування економіки. К: Центр навч. літ-ри, 2002. 176 с.
4. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” № 73 від 07.02.2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Постанова “ Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті ” від 21.01.2004 р. № 22. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. 2-ге видання, виправлене та доповнене. Львів: Видавництво “Центр Європи”, 1997. 576 с.
7. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. К. : КНЕУ, 2000. 578 с.
8. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2005. 352 с.
9. Міщенко Т. М. Облік витрат виробництва м'ясопродукції за центрами витрат. Наука й економіка. 2014 Вип. 4. С. 57-64.
10. Олійничук В.М. Фінансовий облік: навчально-виробничий посібник. Івано-Франківськ, 2011. 441 с.
11. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2009. 389 с.
12. Партин Г. О., Пилипенко Л. М. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підруч. К.: Знання, 2009. 422 с.

13. Сухарський В.С. Економічний словник-довідник. Тернопіль: Богдан, 2007. 720 с.
14. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручн. К.: Алерта, 2013. 982 с.
15. Закон України “ Про платіжні послуги ” № 1953-IX від 14.12.2021 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
16. Бублик Є.О. Обмеження готівкових розрахунків в Україні. Економіка і прогнозування. 2013. № 2. С. 34-42
17. Бланк І.А. 2. Фінансовий менеджмент. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 656 с.
18. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навч. посібник. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа" Волин, держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 456 с.
19. Кононенко О. І. Транспортно-заготівельні витрати: облік і розподіл. Податки та бухгалтерський облік. 2008. №40(295). С.40-47.
20. Бочаров В.В. Фінансовий аналіз. Львів: Видавництво “Центр Європи”, 2001. 240 с.
21. Дьякова Ю.М. Бухгалтерський облік і аналіз діяльності організації торгівлі. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. 304 с.
22. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16.07.1999 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
23. Закон України “Про банки і банківську діяльність” 20.09.2001 р. № 2740- III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
24. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
25. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
26. Закон України “Про застосування реєстраторів розрахункових

операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” від 06.07.95 р. № 265/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

27. Постанова “Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків” від 29.07.2022 р. № 162. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

28. Постанова “Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України” від 25.10.2017 р. № 106. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

29. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

30. Зоря О. П. Теоретичні засади ведення обліку безготівкових розрахунків суб'єктів господарської діяльності банківськими установами. Науково-практичний журнал Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 18. С. 77–79.

31. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: монографія .К.: Ельга, Ніка Центр, 2014. 360 с.

32. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник. К.: КНЕУ, 2015. 258 с.

33. Савлук М.І. Гроші та кредит : підручник. К. : КНЕУ, 2011. 590 с.

34. Шишков Н.Л. Обліково-аналітичне забезпечення управління розрахунками з контрагентами підприємства. Ефективна економіка. 2014. №3. С. 57–61.

35. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник К. : КНТЕУ, 2000. 692 с.

36. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручн. Житомир:ПП «Рута», 2005. 756 с.

37. Нападовська Л. В. Управлінський облік. Київ: Книга, 2004. 544 с.

38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 “Звіт про рух

грошових коштів”. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

39. Циган Р.М. Концепція обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками. Облік і фінанси. 2017. № 3 (77). С. 28-37.

40. Хринюк О.С. Управління взаєморозрахунками як центральна ланка механізму підвищення економічної безпеки підприємства. Формування ринкової економіки. 2012. № 27. С. 196–203.

41. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. К.: 2005. 196 с.

42. Фаріон І.Д. Організація обліку, контролю й аналізу: Навчальний посібник. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 487 с.

43. Городянська Л.В. Організація контролю дебіторської заборгованості на підприємстві. Бухгалтерський облік і аудит. 2013. № 5. С. 46–53.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний
Кафедра Обліку і оподаткування
Освітній рівень "бакалавр"
Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ім'я, по батькові)

"29" листопада 2023 р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу студентки
Дідохи Вероніки Василівни

1. Тема роботи: "Організація та методика обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в системі управління підприємством", керівник роботи: асист. Банашкевич Т.П.
2. Перелік питань, які потрібно розробити:
 - дослідити сутність та значення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством;
 - сформулювати нормативно-правове забезпечення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків;
 - визначити основні принципи та порядок відображення безготівкових розрахунків в системі управління підприємством;
 - вивчити організацію облікового процесу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства;
 - дослідити методичні аспекти безготівкових розрахунків підприємства;
 - визначити методику проведення контролю безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві;
 - охарактеризувати організацію економічного аналізу безготівкових розрахунків у досліджуваному підприємстві;
 - провести економічний аналіз безготівкових розрахунків та оцінка ефективності їх використання;

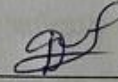
– розробити шляхи покращення обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків досліджуваного підприємства.

3. Дата видачі завдання 04.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

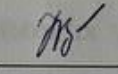
№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	17.02.2024 р.	виконано <i>MS</i>
2	РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ТОВ "КАРЛІТ"	18.03.2024 р.	виконано <i>MS</i>
3	РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ У ТОВ "КАРЛІТ"	19.04.2024 р.	виконано <i>MS</i>

Студент

Вероніка ДІДОХА

Керівник роботи

Тетяна БАНАШКЕВИЧ

Прикарпатський національний університет імені
Василі Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу

студентки *другого* курсу групи *ООст(з)-21*

Дідохи Вероніки Василівни

на тему:

***“Організація та методика обліку, контролю
та аналізу безготівкових розрахунків в системі
управління підприємством”***

Правильна організація та вибір форми грошових розрахунків сприяє своєчасному отриманню коштів для забезпечення виробничого процесу, концентрації вільних фінансових ресурсів та їх ефективному витрачання в процесі господарської діяльності. В ринкових умовах господарювання та за наявності кризових фінансових явищ, які дестабілізують фінансовий стан підприємств, знижується рівень платоспроможності підприємств, що зумовлює не своєчасне виконання платежів та порушення розрахунково-платіжної дисципліни, виникає необхідність приймати управлінські рішення щодо вдосконалення організації безготівкових розрахунків та оптимізації грошових потоків підприємства.

В роботі окреслено економічну сутність безготівкових розрахунків підприємства, опрацьовано наукові джерела і законодавчо-правову основу з аналізу, оглянуто загальну характеристику фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, розробку і обґрунтування методики аналізу, наведено об'єкти, суб'єкти, методичні прийоми, інформаційну базу аналізу підприємства, а також проаналізовані основні показники діяльності підприємства за останні роки.

Мета роботи досягнута, поставлені авторкою завдання були вирішені в повному обсязі. Тема широко розкрита, особливо детально розглянуто

повному обсязі. Тема широко розкрита, особливо детально розглянуто організацію та методику обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в системі управління підприємством, що в подальшому відіграло значну роль при впровадженні результатів в практичну діяльність підприємства.

Кваліфікаційна робота Дідохи Вероніки Василівни на тему “Організація та методика обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в системі управління підприємством” виконана на відповідному рівні щодо даного виду робіт, допускається до захисту, а її автор заслуговує присудження кваліфікації бакалавра обліку і оподаткування.

Науковий керівник:

Асистент кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Тетяна БАНАШКЕВИЧ

25 травня 2024 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу
студентки другого курсу групи *ООст(з)-21*

Дідохи Вероніки Василівни

на тему:

***“Організація та методика обліку, контролю та аналізу
безготівкових розрахунків в системі управління підприємством”***

Обрана тема дипломного дослідження є актуальною, оскільки безготівкові розрахунки є важливими елементами діяльності підприємства, від яких залежать фінансові результати та, відповідно, конкурентні позиції на ринку. Відомо, облік безготівкових коштів повинен здійснюватися відповідно до діючого законодавства та задовольняти інформаційні запити керівництва підприємства. Від якості обліку та контролю безготівкових коштів залежить прийняття управлінських рішень, а також ефективність діяльності підприємства.

Бакалаврська робота виконана відповідно до завдань на основі використання матеріалів діяльності ТОВ “Карліт”, та узагальнення теоретичних розробок вітчизняних вчених по проблемі що досліджувалася.

Робота містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел. У бакалаврській роботі висвітлено теоретичні та практичні аспекти обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в системі управління підприємством, економічну сутність та класифікацію безготівкових розрахунків, порядок здійснення безготівкових розрахунків підприємством, нормативно-правове регулювання безготівкових розрахунків діяльності підприємства. Досліджено організацію обліку безготівкових розрахунків на

ТОВ "Карліт", також розглянуто особливості та методики проведення контролю безготівкових розрахунків на підприємстві, проведено аналіз безготівкових розрахунків, оцінка платоспроможності та фінансового стану на підприємстві за період 2022-2023 рр.

При написанні дипломної роботи студентка виявила вміння опрацьовувати необхідну літературу, а також показала рівень знань з фахових дисциплін (бухгалтерський облік, аналіз господарської діяльності, аудит, економічної теорії). Це дозволило студентці уміло узагальнити отримані результати дослідження та оформити у вигляді бакалаврської роботи.

Кваліфікаційна робота Дідохи Вероніки Василівни на тему "Організація та методика обліку, контролю та аналізу безготівкових розрахунків в системі управління підприємством" виконана на відповідному рівні щодо даного виду робіт, допускається до захисту, а її автор заслуговує присудження кваліфікації бакалавра обліку і оподаткування.

Рецензент:

кандидат економічних наук,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі
та прикладної економіки
Прикарпатського національного університету
імені В. Стефаника

Ольга СМЕЦЬ

25 травня 2024 р.